

Laureano Sánchez Castillo

LA FORMACIÓN DE ANIMADORES DE COMUNIDAD

2012-2019

UNA TAREA URGENTE Y DELICADA

QUADERNS
iREL
INSTITUT DE RECERCA I ESTUDIS
RELIGIOSOS DE LLEIDA - IREL
2020 **40**

LAUREANO SÁNCHEZ CASTILLO

LA FORMACIÓN DE
ANIMADORES DE COMUNIDAD
2012-2019

UNA TAREA URGENTE Y DELICADA

Colabora:

© del texto: Laureano Sánchez Castillo, 2020

Edita: Institut Superior de Ciències Religioses de Lleida - IREL
C/ Canonge Brugulat, 22 - 25003 Lleida - Tel./fax 973 28 15 38

y

Pagès Editors

www.pageseditors.cat

Primera edición: noviembre de 2020

ISBN: 978-84-1303-225-2

DL: L 540-2020

Impreso en Arts Gràfiques Bobalà, S L

C/ Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida

www.bobala.cat

Introducción

El Papa Francisco nos dice que cuando observemos, lo hagamos...

«No solo mirando sino viendo, no solo oyendo sino escuchando, no solo cruzándose sino deteniéndose, no solo diciendo “¡Qué pena! ¡Pobre gente!”».

(Jubileo de la Familia 13-9-2016)

Es seguro que, cualquier creyente que observe el panorama actual de la Fe y de la Iglesia, de esta manera, no puede quedar indiferente.

Utiliza también el Papa Francisco, en varias ocasiones, las palabras «balconear», «procrastinar» y «primerear». 5

La primera para recordarnos que no debemos mirar y ver lo que pasa con indiferencia, sin importarnos nada de lo que ocurre.

La segunda para decirnos que no debemos esperar que las dificultades se resuelvan por sí solas o esperar a que otro las resuelva, dejando a un lado nuestra responsabilidad de personas de fe.

La tercera, «primerear», es una invitación a que nos involucremos y actuemos ya, antes de que esta situación se deteriore aún más. Porque hay muchas personas que buscan a Dios y encontrar sentido a sus vidas, a través del testimonio y la palabra de los que nos llamamos creyentes.

Para dar respuesta a esta invitación de «primerear» hemos de actuar lo mejor preparados posible ya que «nadie puede dar lo que no tiene». De esta manera y siendo testigos de Jesús trasmitiremos con más facilidad el mensaje del Evangelio.

Por todo ello y por encargo del Exmo. Sr. Obispo Joan Piris, se elaboró en 2012 un plan de formación para que aquellos lai-

cos y laicas que quisieran formarse y ser enviados por el Obispo diocesano como animadores de comunidad a una parroquia, pudieran hacerlo.

Este pequeño cuaderno pretende explicar el citado plan y su desarrollo a lo largo de los cursos comprendidos entre los años 2012 y 2019, así como también dar a conocer a la comunidad diocesana esta formación y la ayuda que pueden prestar los animadores de comunidad a la vida de las parroquias de nuestra diócesis.

Algunos de los motivos que justifican esta formación de laicos para ser animadores de comunidad

La misión de la Iglesia

La misión de la Iglesia la podemos encontrar expuesta en los cuatro Evangelios, pero en el de San Mateo (28:19-20), de manera más concreta. Allí se nos dice:

«Id, y haced discípulos a todas las naciones, bautizándolos en el nombre del Padre, y del Hijo, y del Espíritu Santo; enseñándoles que guarden todas las cosas que os he mandado; y aquí yo estoy con vosotros todos los días, hasta el fin del mundo. Amén».

Y los laicos, como miembros del pueblo de Dios, debemos tener nuestro protagonismo en la citada misión. Una forma de llevarla a cabo es que, ante la falta o sobrecarga de los sacerdotes, personas laicas debidamente preparadas ayuden en esta tarea de evangelizar. Y lo harán, animando y manteniendo vivas las comunidades parroquiales y sus entornos, así como asumiendo en las mismas, si es necesario y con las debidas autorizaciones, ciertas responsabilidades ministeriales.

7

Documentos del Concilio Vaticano II y escritos de los últimos papas

Varios escritos del Concilio Vaticano II y de los Papas reconocen el deber de los laicos de participar activamente en las actividades de la Iglesia y en la tarea de evangelizar y nos invitan a hacerlo. De entre todos ellos, destacamos algunos como:

1. **La Constitución *Lumen Gentium* (1964)** del Concilio Vaticano II que dedica todo un capítulo, el cuarto, al papel de los fieles laicos.

En su apartado 33, afirma que «*todo laico, por los mismos dones que le han sido conferidos, se convierte en testigo e instrumento*

vivo, a la vez, de la misión de la misma Iglesia “en la medida del don de Cristo” (Ef 4,7)».

2. **El Decreto *Ad Gentes*** (1965) donde se reconoce que «*la Iglesia no está verdaderamente fundada, ni vive plenamente, ni es signo perfecto de Cristo entre las gentes, mientras no exista y trabaje con la Jerarquía un laicado propiamente dicho. Porque el Evangelio no puede penetrar profundamente en la mentalidad, en la vida y en el trabajo de un pueblo sin la presencia activa de los laicos. Por tanto, desde la fundación de la Iglesia hay que atender, sobre todo, a la constitución de un laicado cristiano maduro*» (AG 21).
3. **La *Evangelii Nuntiandi* de San Pablo VI** (1975) nos recuerda que los laicos también hemos de evangelizar ya que «ningún creyente en Cristo, ninguna institución de la Iglesia puede eludir este deber supremo: anunciar a Cristo a todos los pueblos».
4. **El Código de Derecho Canónico** de 1983, que nos indica las «obligaciones y derechos de los fieles laicos» y de manera concreta en su apartado 225,1, la obligación de todo laico de contribuir a la edificación común de la Iglesia por medio del apostolado.
5. **La Encíclica *Christifideles Laici*** (1988) de Juan Pablo II, la cual señala ocho ámbitos que el laico cristiano debe promover para así cumplir con su misión evangelizadora.
6. **El Catecismo de la Iglesia Católica** de 1997 que en su apartado 871 nos dice: «*Son fieles cristianos quienes, incorporados a Cristo por el bautismo, se integran en el Pueblo de Dios y, hechos partícipes a su modo por esta razón de la función sacerdotal, profética y real de Cristo, cada uno según su propia condición, son llamados a desempeñar la misión que Dios encomendó cumplir a la Iglesia en el mundo*».

El panorama actual

Todos somos conscientes de la falta de vocaciones al sacerdocio y a la vida consagrada, así como de la elevada edad de los actuales sacerdotes y de la cantidad de parroquias que deben ser atendidas por un mismo sacerdote.

Los datos sobre las edades de los sacerdotes (Anexo 1) nos indican que actualmente, en nuestra diócesis de Lleida, hay menos de 50 en situación de «activos», 12 de ellos con más de 75 años, lo cual nos indica que si todo sigue igual, en pocos años, el número de sacerdotes «activos» en nuestra diócesis será menor y de una edad avanzada.

Ya en 1988, el Directorio para las celebraciones en ausencia de presbítero (Anexo 2) en el apartado 5.º señalaba el problema de la falta de sacerdotes y mucho antes, como todos hemos leído muchas veces, San Lucas (10, 1-12), al ver que había «muchas ovejas sin pastor» nos advertía que:

«La mies es mucha, los obreros pocos. Rogad, pues, al Dueño de la mies que envíe obreros a su mies. Id; mirad que os envío como corderos en medio de lobos».

9

También somos conscientes y nos causa dolor el aumento de personas que abandonan la fe o muestran una gran indiferencia, si no hostilidad, ante todo lo relacionado con la Iglesia y la fe. Esta dolorosa situación nos la muestran los datos de barómetros de opinión como:

1. **El del Pew Research Center (4-6-2018)** donde se nos indica que:

Los cristianos que van a misa una vez al mes representan el 21 %.

Los cristianos no practicantes son un 44 %.

Las personas ateas son ya un 30 %.

La misma fuente nos señala que en Cataluña, pese a que se consideran católicos un 52 %, únicamente un 10,9 % va a misa y el 73 % asegura no ir nunca a misa.

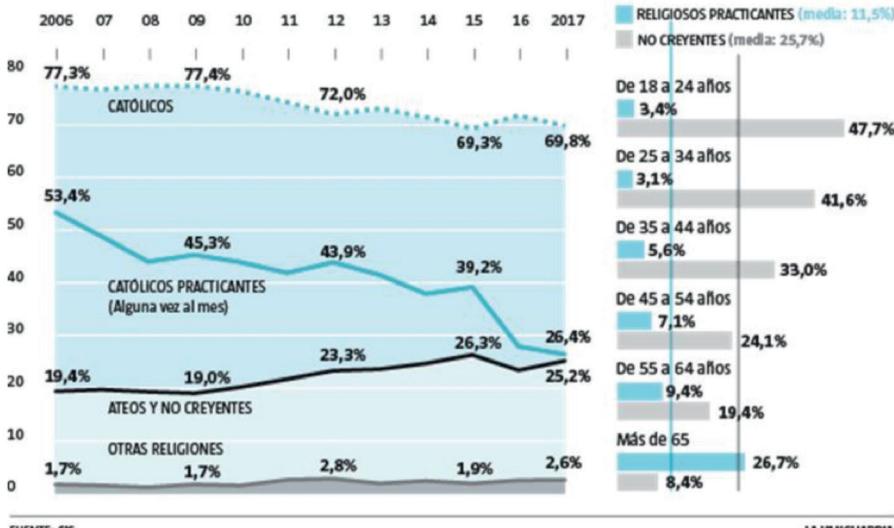
2. El Barómetro del CIS del 2006 al 2017

Este barómetro nos muestra la curva descendente de personas que se identifican como «católicos practicantes» entre los años 2006 y 2017.

Desde el 2006, el número de quienes se identifican como católicos practicantes se ha reducido un 27%

Las nuevas generaciones son cada vez menos creyentes

Se han tomado como referencia para la serie los datos correspondientes al mes de enero de cada año

10

FUENTE: CIS

LA VANGUARDIA

3. El Barómetro del CIS del año 2019

Los datos de este último barómetro recogen, por primera vez, que los ateos, no creyentes o agnósticos superan a los católicos practicantes. Así estos últimos rondarían el 22,7 %, mientras que el resto les superaría con un 29 %.

Y con relación a Cataluña, este barómetro indica que «Un 58 % de los catalanes, es decir unos 4,3 millones de personas, se consideran católicos, mientras que un 16 % se definen ateos y un 11,9 % agnósticos. Un 64 % de los catalanes no participa ni asiste nunca a actos religiosos y un 5,7 % han afirmado haberse sentido ofendido en sus sentimientos religiosos en los dos últimos años».

La decisión de elaborar un plan de formación y sus implicaciones

Consideraciones previas

El panorama descrito en el punto anterior y los documentos reseñados, unido al dolor que a cualquier cristiano causa todo ello, así como la constatación de la poca efectividad de gran parte de las medidas que se adoptan para paliarlo, fueron, seguramente, algunos de los motivos que llevaron, en el año 2012, al entonces Obispo de nuestra diócesis, Excmo. y Rvdmo. Sr. Joan Piris Frigola, a tomar la decisión de formar a laicos y laicas para ser animadores de comunidad y ponerse a disposición del Obispo diocesano.

Esta decisión exigía elaborar un Plan de Formación (**se detalla en la página 25**) y que a su vez implicaba:

11

1. Buscar la persona adecuada para elaborar el plan de formación y coordinar el equipo de formadores

La persona a la que se le encargó la elaboración del plan de formación de animadores de comunidad fue a un servidor. La responsabilidad del encargo se unió a mi ilusión de poder ayudar a paliar el declinamiento vital de las comunidades parroquiales, motivado, sobre todo, por la elevada edad de muchos sacerdotes y por la escasez de vocaciones sacerdotiales. Encargo que se ha mantenido por parte del actual Obispo, Excmo. y Rvdmo. Sr. Salvador Giménez Valls.

2. Determinar el sentido de la formación

El sentido de esta formación la concretó el Sr. Obispo Piris (Anexo 3):

«Se trata de una formación para la misión, Pero aunque les dedicamos una atención particular (...), no intentamos formar especialistas sino acompañar unos cristianos / as a conseguir una madurez particular consistente en armonizar Mentalidad (Actitudes) y acción (unidad de vida) en función de la Misión que deben desarrollar».

3. Determinar la duración de la formación

La formación se imparte durante dos cursos: en el primer y segundo curso se imparten las mismas materias, de manera teórica y participativa, aunque a distintos niveles de profundidad.

Durante el segundo curso, los alumnos realizan una serie de prácticas consensuadas con el rector, en la comunidad de procedencia o en otra si procede (Anexo 4).

A lo largo de los dos cursos se lleva a cabo, por parte del equipo de formadores, un permanente acompañamiento, tanto individual como grupal.

Al finalizar la formación cada alumno deberá presentar un trabajo personal, elaborado a partir del esquema indicado por el equipo de formadores (Anexo 5).

Este trabajo tiene un doble objetivo: evaluar la asimilación de contenidos y servir de base a los profesores-formadores para ajustar el temario de los cursos siguientes.

12

4. Concretar las dimensiones de la persona que se trabajarán a lo largo de los dos cursos

Se trabajan, de manera específica, las dimensiones de la persona que consideramos más importantes para asumir la tarea de animador de comunidad. En este caso, serían todas las relacionadas con: el SER, el SABER, el SABER HACER y el SABER ESTAR.

5. Crear un equipo de profesores-formadores para impartir las materias relacionadas con los diversos ámbitos del currículo

El equipo inicial se formó con sacerdotes y laicos diocesanos especialistas en las diversas materias del currículo y estaba compuesto por los siguientes profesores:

- Daniel Turmo Gargallo: sacerdote. Biblista y profesor del ámbito de la Dimensión espiritual II.

- Isidro Charles Armengol: laico. Licenciado en Filosofía, diplomado en Ciencias Religiosas, DEI y animador de comunidad. Profesor del ámbito de las estructuras litúrgicas.
- Laureano Sánchez Castillo: laico. Dr. en Pedagogía, responsable del proyecto de formación, coordinador del equipo y profesor del ámbito de las Competencias comunicativas y relacionales.
- Marta Trepot Secanell: laica. Dra. en Psicología y profesora del ámbito de la Madurez personal.
- Ramon Prat Pons: sacerdote. Dr. en Teología y profesor del ámbito de las Estructuras litúrgicas.
- Xavi Navarro Llesta: sacerdote. Dr. en Teología y profesor del ámbito del Dimensión espiritual I.

A lo largo de los cursos de formación, se han producido, por desplazamientos y otros motivos, algunos cambios en el equipo formador.

A partir de la 2.ª promoción tuvo que dejar el equipo el Dr. Ramon Prat y la materia «Estructuras pastorales» fue impartida, exclusivamente, a las promociones 2.ª y 3.ª por el Sr. Isidro Charles.

Al finalizar la formación de la 3.ª promoción, el profesor Mn. Daniel Turmo se trasladó a la diócesis de Huesca, por lo que la materia Dimensión espiritual fue impartida, a partir de entonces, exclusivamente por el Dr. Xavi Navarro.

También se incorporó al equipo de formadores, para impartir Estructuras pastorales a los alumnos de la 4.ª promoción, en sustitución del Sr. Isidre Charles, el Dr. Manel Mercadé Melé, Dr. en Teología y director de l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida. IREL.

6. Establecer las condiciones de los candidatos para acceder a la formación de animadores de comunidad

Según el Directorio para las celebraciones dominicales en ausencia del presbítero (Anexo 2):

Estos laicos deben ser escogidos teniendo en cuenta su calidad de vida, en consonancia con el Evangelio; téngase en cuenta, además,

que puedan ser bien aceptados por los fieles. La designación se hará para un período determinado y será manifestada públicamente a la comunidad.

Convendrá que se haga por ellos una oración especial en alguna celebración. El párroco tendrá cuidado de impartir a estos laicos una oportuna y continua formación y preparar con ellos celebraciones dignas (Cfr. Capítulo III).

Y se ha de procurar que «Hagan solo y todo aquello que concierne al oficio a ellos confiado».

Además de tener en cuenta las indicaciones del Directorio citado, el laico o laica que desee presentarse como candidato deberá cumplir dos indispensables condiciones:

- Haber terminado los estudios de Agente de Pastoral, Diplomatura o Licenciatura en Ciencias Religiosas.
- Ser presentado por una comunidad parroquial o movimiento cristiano. **También pueden seguir esta formación los seminaristas o diáconos diocesanos.**
- Estar en periodo de formación como seminarista o diácono.

14

7. Pedir a las parroquias el envío de candidatos para ser animadores de comunidad

Para comenzar el plan de formación se pidió a las comunidades, previa presentación oficial del proyecto en el IREL, que enviaran un listado de personas laicas (hombres o mujeres) que, según la comunidad, manifestaban un perfil idóneo para llegar a ser animadores de comunidad y ser enviados por el Sr. Obispo.

De esta manera, y a partir de:

- El cumplimiento de las condiciones establecidas para ser admitidos
- La opinión favorable, tras una previa entrevista personal con cada uno de los candidatos, y
- El intercambio de opiniones con los rectores de las parroquias que les enviaban, se elaboró la lista de la primera promoción de animadores de comunidad, formada por diez alumnos (ver listado de promociones en la página 31).

Concepto y visión de «comunidad» en la que llevarán a cabo su misión los animadores de comunidad

1. La comunidad, según San Agustín (*Confesiones*) debería ser:

«Un grupo de personas cristianas que:

- Rezan juntas, pero que también hablan juntas.*
- Ríen en común e intercambian favores juntos.*
- Hacen broma y juntos están serios.*
- A veces están en desacuerdo, pero sin animosidad, como lo estamos a veces con nosotros mismos, utilizando ese poco habitual desacuerdo para reforzar siempre al acuerdo habitual.*
- Aprenden algo unos de otros o lo enseñan unos a otros.*
- Añoran a los ausentes.*
- Acogen con alegría a los que llegan.*
- Se manifiestan a los demás con mil gestos de ternura».*

15

2. Otras formas de definir una comunidad parroquial

En diferentes y variados escritos, se define a la comunidad como:

- Conjunto de fieles que quieren vivir siendo seguidores de Jesús y dando testimonio de su fe a los otros hermanos.*
- Grupo cristiano de «Talla humana» que no se reúne por ideologías o por otra razón personal sino por amor a Cristo y que se siente llamado a ser:*
 - Grupo de vida (fraternidad)*
 - Grupo de autenticidad y coherencia (conversión)*
 - Grupo de compromiso*
 - Grupo de fe compartida*

- Lugar donde podemos dar respuesta positiva (sin ser una ONG) a las necesidades fundamentales de las personas que acuden a ella.

3. Nuestra visión de comunidad

Este conjunto de definiciones nos muestran una comunidad coincidente con nuestra visión. De manera sintetizada podemos decir que nuestra «comunidad soñada» sería un lugar donde:

- Se proclama la Palabra de manera atractiva.
- Se experimenta la fe, la solidaridad y la misión.
- Las personas tienen la oportunidad de amar y ser amadas, de ser reconocidas, de sentirse útiles y de encontrar sentido a sus vidas.
- Las celebraciones, sobre todo dominicales, son significativas y complementadas con un alto nivel de acogida y de conexión entre los fieles.
- Se ve vida y coherencia de fe.
- Pueden originarse vocaciones al sacerdocio y vida religiosa.

16

Y todo ello en comunión.

Pero somos conscientes de que para lograr que esto ocurra, hacen falta en la parroquia personas preparadas y referentes, dada la imposibilidad de que solo el sacerdote pueda organizar y coordinar todas las actividades de la misma.

Se hace así evidente la necesidad de preparar a laicos y laicas que ayuden en estas importantes tareas, necesidad que ya se indicaba en el año 1988, cuando la Congregación para el Culto Divino (2-06-1988) redactó el Directorio para las celebraciones dominicales en ausencia del presbítero. Este documento nos mostraba: *«La necesidad de establecer otras celebraciones dominicales ante el problema que existe para poder atender debidamente a las parroquias»* (Anexo 2).

Y también indicaban pautas para solucionar esta necesidad.

En el Encuentro sobre Nueva Evangelización celebrado en Valladolid (24-07-2014), se valoró la importancia de las comunidades en la evangelización con estas palabras: «*Sin una comunidad madura, que pueda acoger al nuevo convertido y acompañarlo en su camino, no vamos a conseguir nunca cristianos maduros*».

Concepto, visión y funciones del animador de comunidad

Concepto

Según el diccionario, la palabra «animación» se enlaza con el significado de alma (ánima), o sea, de un principio interior de vida. Por tanto el animador es aquella persona que anima, da vida, comunica alegría, dinamiza, infunde valor, da fuerza y esperanza.

Nuestra visión de animador de comunidad

Para nosotros se trataría de una persona competente, de perfil idóneo para llevar a cabo la tarea de animar y dar vida a las comunidades parroquiales, siendo al mismo tiempo una persona de referencia positiva en las mismas y capaz de acompañar, de manera eficaz, a personas o grupos, así como para poder asumir, si es necesario y con las debidas autorizaciones, ciertas responsabilidades ministeriales en la parroquia.

19

Pero dejando siempre claro que no son personas ordenadas, no son sacerdotes, aunque tampoco son, ni deberían ser, en la comunidad parroquial, simples colaboradores sin responsabilidad alguna en la misma.

El concepto y visión de animador de comunidad que hemos descrito implica necesariamente relacionar su formación con los ámbitos personales (ya citados anteriormente) del SER, del SABER, del SABER HACER y del SABER ESTAR, concretando en este caso las competencias, cualidades, actitudes, etc., **que debería poseer y manifestar.**

1. Las competencias básicas del animador de comunidad

En comunicación personal y en público

En nuevas tecnologías

En autonomía e iniciativa personal
En relaciones sociales y ciudadanas
En los ámbitos cultural y artístico
También ha de poseer un buen nivel de competencia espiritual, que implica tener en cuenta:

- La capacidad trascendente del ser humano
- El sentido de lo sagrado
- Los comportamientos virtuosos que son exclusivos de la persona
- El conocimiento, estimación y comprensión de uno mismo, de los otros y de todas las formas de vida y del propio universo.

2. Las cualidades del animador de comunidad

Relacionadas con el SER

- La madurez, la empatía y la sociabilidad
- La confianza y seguridad en sí mismo
- La importancia del «tacto» para relacionarse
- La constancia y perseverancia en la acción
- La capacidad de aceptar y modificar
- La responsabilidad

Relacionadas con el SABER

- Dominar el tema que ha de exponer
- Saber buscar información a través de las nuevas tecnologías
- Conocer y dominar habilidades para trabajar con grupos

Relacionadas con el SABER HACER

- Utilizar diversidad de dinámicas
- Ser plástico
- Estructurar bien los contenidos de las exposiciones
- Dominar los recursos audiovisuales actuales más utilizados

Relacionadas con el SABER ESTAR

- Saber valorar y reconocer las aportaciones de los demás
- Saber comunicarse (diálogo)
- Saber interactuar (acercarse, intimidad, dignidad...)
- Saber decidir y proyectarse
- Saber cuidarse y cuidar su entorno
- Estar sin agredir

3. Las actitudes del animador de comunidad

Las actitudes que manifiesta un animador en la comunidad deberían ir encaminadas a:

Tranquilizar, interpretar y valorar. También con el fin de ayudar a los miembros de la comunidad a:

- Liberarse y ser congruentes consigo mismos
- Admitir críticas positivas y negativas
- Aceptar, tolerar y respetar
- No juzgar y sugerir ideas, estrategias...

21

4. La capacidad de acompañar

El acompañamiento es todo un proceso en el cual una persona, debidamente preparada, con convicciones sólidas en el ámbito de la fe y con experiencia en procesos de la misma, ayuda a otra a hacer camino hacia la fe.

Este proceso, que normalmente es tarea habitual del sacerdote, podría llevarlo a cabo, dadas las circunstancias actuales, también un animador.

Esta misión del animador de comunidad serviría, con un vocabulario adecuado y sabiendo acercarse sin molestar, para ayudar a los miembros de la comunidad a:

- Descubrir el sentido de la vida
- Hacer más fácil el crecimiento personal
- Realizar el propio proyecto de vida
- Tomar opciones fundamentales
- Combatir el relativismo

- Facilitar el encuentro con la persona de Jesús
- Facilitar el crecimiento personal y madurativo desde los valores del Evangelio

5. Ser referente positivo en la comunidad

Ser referente dentro de un grupo o comunidad es fácil, pero ser referente positivo no tanto. «*La realidad es más importante que la idea*» (EG 231-233).

Normalmente, en una comunidad parroquial los fieles desean ver reflejados en sus responsables todos aquellos valores que nos enseñó Jesús, como la humildad, la caridad, el espíritu de servicio y sobre todo el amor.

Con la formación de animadores de comunidad se pretende que estos posean los valores citados, para que les sea más fácil irradiar, sin esforzarse: luz, esperanza, seguridad, coherencia, etc., que les convertirá sin duda en «referente positivo de la comunidad».

El animador deberá siempre tener en cuenta que en la comunidad:

- Significa y representa algo importante.
- Es un signo, una señal de Cristo y no otra cosa y un miembro más.
- Está allí enviado por el Sr. Obispo.
- Debe potenciar la conciencia de que todos los miembros de la comunidad son protagonistas y responsables de la misma.

Además de todo lo indicado en este punto, los creyentes no podemos olvidar el Evangelio (Mateo 25:14-30) y actuar para no tener que decir nunca «*Señor, tuve miedo, y fui y escondí tu talento en la tierra*». Nuestros talentos han de estar siempre al servicio del Señor y de la Iglesia.

Funciones que un animador puede llevar a cabo en su comunidad

Tanto el Código de Derecho Canónico en sus Cann. 224-231, como el Directorio para las celebraciones dominicales en ausencia del presbítero, además del Estatuto jurídico de los laicos o la Instrucción sobre algunas cuestiones acerca de la colaboración de los fieles en el Sagrado Ministerio de los Sacerdotes (13-8-1997), etc., indican de manera detallada aquello que puede y no puede hacer un laico o laica a la hora de prestar sus servicios en la comunidad, tanto en el ámbito de la liturgia como en el ámbito de la administración (ver anexos 6 y 7).

«Es de desear que, aun cuando no haya Misa, el día domingo se ofrezcan con amplitud a los fieles –reunidos para distintas formas de celebración– las riquezas de la Sagrada Escritura y de la oración de la Iglesia, a fin de que no queden privados de las Lecturas que se leen a lo largo del año durante la Misa, ni de las oraciones de los tiempos litúrgicos».

«Para estas celebraciones dominicales, en ausencia de presbítero, el párroco designará laicos a quienes les confiará el cuidado de las celebraciones, guiar la oración, el servicio de la palabra y la distribución de la sagrada comunión».

23

Pedro (1Pe 4,11) nos da unas instrucciones sobre la vida comunitaria:

«Si alguno habla, hable conforme a las palabras de Dios; si alguno ministra, minstre conforme al poder que Dios da, para que en todo sea Dios glorificado por Jesucristo, a quien pertenecen la gloria y el imperio por los siglos de los siglos. Amén».

Situaciones que ha de tener en cuenta un animador de comunidad

Los animadores de comunidad, durante su actividad en las parroquias o durante el periodo de prácticas, pueden encontrarse con situaciones y experiencias muy variadas, tanto positivas como no tan positivas.

1. Entre las positivas estarían:

- La de sentir una gran satisfacción por estar cumpliendo con el mandato del Señor, evangelizando y poniendo sus «talentos» al servicio de la comunidad. *«Ved: qué dulzura, qué delicia, convivir los hermanos unidos»* (Salmo 123).
- La de experimentar alegría cada vez que personas no habituales en la parroquia vienen, a partir de comentarios de otros fieles, porque quieren ver quién somos y qué hacemos y se vinculan a la comunidad.
- O aquella situación tan gratificante, cuando alguien nos hace esa esperada pregunta: *¿Y tú, por qué haces todo eso?*

2. Entre las menos positivas, podrían ser las de encontrarse con:

- Una comunidad dividida.
- Personas que no aceptan que un laico o una laica haga celebraciones que hasta ahora solo hacía el sacerdote como celebrar la palabra, distribuir la comunión, etc.
- Personas que se sienten desplazadas con la llegada del animador, etc.

Todo ello crea, naturalmente, conflictos en el campo de las relaciones y da lugar a que en la comunidad parroquial se cree a veces un clima un tanto enrarecido. En estas situaciones el animador habrá de poner en juego, tanto las actitudes descritas como su capacidad de «mediación» para que puedan revertirse.

El plan de formación curricular

Objetivos

El objetivo general de la formación es:

Preparar adecuadamente a personas laicas que presenten un determinado perfil y que quieran, una vez formadas, ponerse a disposición del Sr. Obispo para ser nombradas «animadores de comunidad» y enviadas a una parroquia.

En relación con el objetivo del plan de formación, el Sr. Obispo Joan Piris señala al respecto:

«Se trata de acompañar a personas con una cierta vocación y vinculación eclesial, ayudándolas a crecer en la vitalidad de su fe, a descubrir los talentos que han recibido de Dios y en encontrar ocasiones de ponerlos al servicio de los hermanos, en una Iglesia cada vez más ministerial y corresponsable» (Anexo 3).

25

Así mismo la Exhortación Apostólica (*Christifideles Laici*, 58) nos recuerda que la formación de fieles laicos

«Tiene como objetivo fundamental el descubrimiento, cada vez más claro, de la propia vocación y la disponibilidad siempre mayor para vivirla en el cumplimiento de la propia misión. Esta vocación y misión personal define la dignidad y la responsabilidad de cada fiel laico y constituye el punto de apoyo de toda la obra formativa, ordenada al reconocimiento gozoso y agradecido de tal dignidad y al desempeño fiel y generoso de tal responsabilidad».

Contenidos de las materias impartidas y profesores que las imparten

1. La madurez personal. Sra. Marta Trepat Secadell

- Indicadores de madurez personal
- Aceptación de sí mismo

- Juicio y precisión en la autoimagen
- Capacidad de autorrealización y crecimiento personal
- Autonomía personal-Percepción adecuada de la realidad
- Sociabilidad espontánea y de servicio
- Aceptación de los inevitables conflictos psicológicos y la lucha para resolverlos
- Integración de la sexualidad y la agresividad en el conjunto de la personalidad
- Habilidades para discernir «los signos de los tiempos» y descubrir la presencia activa de Dios.

2. Dimensión espiritual I. Dr. Mn. Xavi Navarro Llesta

- Fundamentos
- Modelo de Iglesia ministerial
- El Código de Derecho Canónico y los ministerios laicales
- Análisis de experiencias llevadas a cabo en otras diócesis
- Reflexión teológica sobre el carácter de signo, carismático y ministerial
- Aproximación a las actitudes espirituales del animador de comunidad
- Búsqueda de la comunión: un ministerio dialogante
- Los carismas
- El Ecumenismo y el diálogo interreligioso
- El ministerio oblativo
- No hacer distinción de personas (Rm 2,11)
- Características de este ministerio laical
- Aplicación de este «sencillo ministerio» en la Iglesia diocesana de Lleida
- La misión del laico en el Concilio Vaticano II
- Características importantes de este ministerio: dialogante, oblativo y universal
- Este ministerio «Don del Espíritu del Señor».

3. Dimensión espiritual II. Mn. Daniel Turmo Gargallo

- La espiritualidad cristiana
- Búsqueda de Dios: Elías (*lectio* de 1Re 19)
- La comunidad carismática
- Ministerial (1Co 12) *Conspicteus generalis* de los ministerios eclesiales
- Las mediaciones para crecer en calidad espiritual

4. Estructuras pastorales. Dr. Mn. Ramon Prat Pons y Sr. Isidro Charles

- Misión de los laicos animadores de comunidad: profética (palabra) / litúrgica (sacramentos y sacramentales) / estructuras educativas
- La celebración del domingo en ausencia / espera / sacerdote
- Reflexiones doctrinales y pastorales-Materiales para preparar la celebración
- El bautismo
- Bendiciones diversas
- Oración comunitaria: vigilias de oración, hora santa, adoración al Santísimo, rosario, viacrucis...
- Catequesis de niños y de jóvenes
- Acompañamiento de parejas para el matrimonio
- Encuentros parroquiales de formación y profundidad en la fe
- Consejo de economía
- Consejo de pastoral
- Libros parroquiales (archivo)
- Atención y acompañamiento de enfermos
- Cáritas parroquial y / o interparroquial
- Atención y acompañamiento a los inmigrantes

5. Competencias comunicativas y relacionales. Dr. Laureano Sánchez

- La comunicación en la comunidad
- El proceso de comunicar
- Estilos y formas de comunicación
- Mensajes que se transmiten cuando hablamos además de con las palabras
- Motivos que interfieren la comunicación
- Actitudes del que habla y del que escucha
- Situaciones personales concretas
- Miedo a hablar en público
- Formas de hablar de Cristo hoy

6. Ser persona competente, referente y acompañante. Dr. Laureano Sánchez

- Competencias básicas de un Animador de Comunidad (ADC): lingüística, en nuevas tecnologías, social y cívica, de iniciativa personal y competencia espiritual
- Cualidades personales relacionadas con: el Ser, Saber, Saber hacer y Saber estar
- Actitudes idóneas de un ADC que ayudan a ser referente en la comunidad
- El «acompañamiento pastoral». Fundamentos y necesidad
- Perfil del animador acompañante: características, actitudes y convicciones
- Principios metodológicos a tener en cuenta a la hora de acompañar
- Entornos adecuados para llevar a cabo un acompañamiento
- Tipos de acompañamiento
- Dificultades con las que se puede encontrar un acompañante

Metodología general utilizada en la formación de animadores de comunidad

Las metodologías utilizadas en las actividades de esta formación son:

- Intuitivas, activas y participativas
- Relacionadas siempre que sea posible con la realidad del entorno
- Teniendo en cuenta los intereses y ritmos de los alumnos
- Que favorezcan la integración del grupo
- Procurando un buen nivel de comunicación con los formadores

Las actividades generales que se llevarán a cabo en las diferentes sesiones de la formación

- Aportaciones creativas relacionadas con los diversos ámbitos de la formación
- Exposiciones de experiencias propias y conocidas
- Comentarios sobre textos de los Evangelios
- Elaboración de pequeños trabajos individuales sobre temas de los diversos ámbitos formativos
- Actividades que impliquen hablar en público
- Simulaciones de actividades litúrgicas en la capilla del IREL
- Debates sobre situaciones que se dan en las comunidades

29

Recursos necesarios para llevar a cabo la formación

- Recursos humanos, ya descritos en el segundo capítulo
- Recursos de espacio y materiales. Se utilizan los espacios y materiales audiovisuales del IREL
- Recursos económicos. Inicialmente estaba previsto que cada comunidad asumiera los gastos de matrícula de los alumnos que presentara, pero el profesorado implicado en esta formación, junto con el director del IREL, acordó impartir el curso de manera gratuita, por lo cual ni los alumnos ni las comunidades a las que pertenecen han de abonar importe alguno.

Temporalización de las sesiones

La formación durará dos cursos. Las sesiones tendrán siempre lugar los sábados por la mañana de 10 a 13 horas. El número de sesiones será de catorce por curso.

Evaluación de los alumnos

La evaluación de cada alumno se llevará a cabo teniendo en cuenta:

- Lo observado en la entrevista personal realizada con cada alumno por parte del coordinador
- Nivel de asistencia y de participación en las sesiones
- Observación del perfil por parte de los formadores
- Opiniones de los formadores y del rector de las parroquias de procedencia y donde hizo las prácticas
- Valoración del trabajo final

30

El plan de formación permanente

Aparte de la formación inicial ya descrita, el equipo formador ofrece, a los animadores que han terminado la formación, cuatro sesiones académicas a lo largo de cada curso.

El temario de estas sesiones está relacionado con cada uno de los ámbitos trabajados en la formación inicial, pero con contenidos actualizados o elaborados a partir de las peticiones y necesidades de los animadores.

Estas sesiones sirven también para potenciar la integración del grupo. También se ofrece en cada curso una jornada de retiro espiritual a todos los animadores que han terminado la formación y a los que se están formando.

Promociones de animadores de comunidad que han terminado la formación hasta el año actual

PRIMERA PROMOCIÓN 2012-2014

	Apellidos y nombre	Parroquia
1	Busquets Baró, Juan de Ávila	Seròs (Diaca)
2	Claverol Arbonés, Joan	UPA Baix Segre
3	Domènech Jornet, Francisco X.	La Granja d'Escarp (Diaca)
4	Esteve Gomes, Dolors	Torrebeses
5	Minguella Barallat, Cèsar	Franciscans
6	Poza Giménez, Concepción	UPA Baix Segre
7	Puchol Cortes, Albert	Lleida
8	Queralt Mateu, Dolors	Castelldans
9	Salla Arques, M. Teresa	Juneda
10	Solà Pijuan, M. Asunción	Lleida Sant Pau

31

SEGUNDA PROMOCIÓN 2013-2015

	Apellidos y nombre	Parroquia
1	Gilgado Rodríguez, Lourdes	Verge dels Pobres
2	Naranjo Yuste, Gemma	Sant Martí
3	Peris i Llorens, Antonieta	Verge de Montserrat
4	Sánchez Garcia, Montserrat	Sant Salvador
5	Sangenís Mir, Martí	Fallecido (+)
6	Vallès Vigil, Antonio	Sant Salvador
7	Serra Gabernet, Lídia	Sant Salvador

TERCERA PROMOCIÓN 2016-2018

	Apellidos y nombre	Parroquia
1	Llop Ribalta, Margarida	Verge de Montserrat
2	Siurana Tersa, Julio	Torrefarrera

CUARTA PROMOCIÓN 2017-2019		
	Apellidos y nombre	Parroquia
1	Cervera Latorre, Antonio	Torrefarrera
2	Jorge Lucha, Eva	Torres de Segre
3	Jové Taribó, Anna	Episcopal
4	Molero Lasarte, Juan	Alguaire-Almenar
5	París Bueno, Núria	Verge de Montserrat
6	Solé Codina, M. Rosa	Castelldans
7	Taboas Souza, M. Auxiliadora	Santa Teresa Jornet

A medida que han ido avanzando los cursos de formación, algunos alumnos se han dado cuenta de que su disposición o «vocación» no era tal o no era del nivel que creían. A otros les han surgido circunstancias personales que les han impedido continuar. Por todo ello se han producido las siguientes incidencias.

De la primera promoción no continuaron la formación por problemas personales, familiares y laborales, tres alumnos y de la segunda uno.

En el resto de las promociones, tercera y cuarta, no se produce ninguna baja durante la formación pero sí tuvo lugar la incorporación de un alumno que se vio obligado a dejar la formación durante el curso 2012-2014.

Durante estos años dos animadores de la primera promoción han sido ordenados diáconos, Juan de Ávila Busquets Baró y Francisco X. Domènech Jornet.

También hemos de lamentar el fallecimiento en 2019 de uno de los animadores de la segunda promoción, Martí Sangenís Mir (Q.E.P.).

Los animadores de comunidad en los medios de comunicación

A lo largo de estos años, los animadores de comunidad y su formación han sido noticia en varios medios de comunicación tanto diocesanos como no diocesanos (Anexo 8).

Conclusión

Este cuaderno sobre la formación de los animadores de comunidad quiere dar a conocer el Plan de Formación que estamos llevando a cabo en el IREL, para que personas laicas, hombres y mujeres, debidamente formadas puedan ser enviadas por el Sr. Obispo a parroquias de la diócesis, con el fin de ayudar a mantenerlas vivas y en aquellas tareas donde el sacerdote no pueda llegar.

Además de explicar detalladamente en qué ha consistido la citada formación, he pretendido que se comprenda la necesidad que tienen de estas personas, muchas de nuestras comunidades parroquiales, dada la falta de vocaciones y la avanzada edad de muchos de nuestros sacerdotes. También he querido poner en valor su formación, su vocación y su disposición para animar y dinamizar la vida de las comunidades que se les asignen, así como, debidamente autorizadas, hacer celebraciones concretas.

35

Muchas de las personas que han abandonado la fe y la comunidad parroquial, dan como algunos de su motivos, el de que no encontraban en los distintos responsables de la Comunidad: coherencia en las acciones, acogimiento, interés ante su deseo de colaborar en la misma, escasa actualización en contenidos y formas, escasa vida de fe, poca disposición a la misión y a veces un excesivo clericalismo. Todas estas situaciones están sin duda motivadas, en muchas ocasiones, por la imposibilidad de que un sacerdote, que a veces tiene varias parroquias que atender, pueda llevarlas a cabo a plena satisfacción.

La necesidad de nombrar a laicos, con la formación y orientaciones necesarias, para llevar a cabo otras celebraciones aparte de la misa dominical, ya se indicaba en el Directorio para el Culto Divino del año 1988, porque ya se vivía entonces la misma situación

que ahora viven muchas de nuestras parroquias y se pedía formar a laicos para atajar la situación (Anexo 2).

Otros documentos pontificios o conclusiones de congresos, etc., nos animan a promover la vocación y la misión de los fieles laicos en la Iglesia y contar con ellos en nuestras comunidades.

Precisamente por todo ello, considero muy conveniente y necesario la existencia de la figura del animador de comunidad a fin de ayudar a que nuestras comunidades parroquiales puedan potenciar, junto a los rectores, sus niveles de atención a los fieles en sus diferentes ámbitos y ser lugares de referencia positiva a la luz del Evangelio.

El Papa Francisco nos viene diciendo hace tiempo, como señalaba en la introducción, que no hemos de «procrastinar» o sea esperar a que todo se arregle por sí solo o que ya lo harán otros y nos invita a «primerear» o sea a intervenir «ya» si no queremos que este panorama llegue a niveles alarmantes.

Este Plan de formación está en esa línea, junto al enorme deseo de que nuestros animadores de comunidad, ayudados por el Espíritu Santo, colaboren desde las parroquias a que se cumpla ese gran sueño del Papa Francisco.

«Sueño con una opción misionera capaz de transformarlo todo, (...) para que la pastoral ordinaria en todas sus instancias sea más expansiva y abierta, que coloque a los agentes pastorales en constante actitud de salida y favorezca así la respuesta positiva de todos aquellos a quienes Jesús convoca a su amistad». EG2

Anexo. Documentos de referencia

1. ESTADÍSTICAS DE LAS EDADES DE LOS Sacerdotes DE LA DIÓCESIS DE LLEIDA CORRESPONDIENTES AL AÑO 2010 Y AL 2020 Y VISIÓN DE FUTURO PARA EL AÑO 2025

Periodos	AÑO	AÑO	AÑO
	2010	2020	2025 ?
Hasta 40 años	7	3	1
De 41 a 50	4	10	5
De 51 a 55	5	4	6
De 56 a 60	3	4	5
De 61 a 65	2	3	3
De 66 a 70	15	1	3
De 71 a 75	16	2	1
Más de 75	48	20	23
De 75 a 80		11	2
De 80 a 85		6	12
De 85 a 89		2	3
De 90		1	6
Totales	100	47	47

Fuente: Guías del Obispado de Lleida

2. DIRECTORIO PARA LAS CELEBRACIONES DOMINICALES EN AUSENCIA DEL PRESBÍTERO. CONGREGACIÓN PARA EL CULTO DIVINO, EL 2-6-1988

Art. 5. En nuestros días, en muchos lugares no todas las parroquias pueden tener la celebración de la Eucaristía cada domingo, porque ha disminuido el número de sacerdotes. Por esto ha sido confiado a muchos presbíteros el encargo de celebrar varias veces la Misa en domingo en iglesias distantes entre sí.

Art. 6. Por esto en algunas iglesias particulares, en que se dan las condiciones antes dichas, los obispos han juzgado necesario establecer otras celebraciones dominicales, cuando no hay presbítero, a fin de que se pueda tener una asamblea cristiana del mejor modo posible y para que la tradición cristiana del domingo quede asegurada.

Art. 19. Es de desear que, aun cuando no haya Misa, el domingo se ofrezcan con amplitud a los fieles —reunidos para distintas formas de celebración— las riquezas de la sagrada Escritura y de la oración de la Iglesia, a fin de que no queden privados de las lecturas que se leen a lo largo del año durante la Misa, ni de las oraciones de los tiempos litúrgicos.

38

Art. 22. Evítese con cuidado toda confusión entre las reuniones de este tipo y la celebración eucarística. Estas reuniones no deben quitar sino más bien acrecentar en los fieles el deseo de participar en la celebración eucarística y hacer que estén más dispuestos a asistir a ella.

Art. 23. Los fieles han de comprender que no es posible la celebración del sacrificio eucarístico sin el sacerdote y que la comunión eucarística que pueden recibir en estas reuniones está íntimamente conectada con el sacrificio de la Misa.

Art. 25. «No se edifica ninguna comunidad cristiana si no tiene como raíz y quicio la celebración de la Santísima Eucaristía».

Se debe mantener la preeminencia de la celebración eucarística sobre todas las demás acciones pastorales, especialmente el domingo.

Art. 30. Cuando estén ausentes tanto el presbítero como el diácono, el párroco designará laicos a quienes les confiará el cui-

dado de las celebraciones, a saber guiar la oración, el servicio de la palabra y la distribución de la Sagrada Comunión.

Estos deben ser escogidos teniendo en cuenta su calidad de vida, en consonancia con el Evangelio; téngase en cuenta, además, que puedan ser bien aceptados por los fieles.

La designación habitualmente se hará para un período determinado y será manifestada públicamente a la comunidad. Convendrá que se haga por ellos una oración especial en alguna celebración.

El párroco tendrá cuidado de impartir a estos laicos una oportuna y continua formación y preparar con ellos celebraciones dignas (Cfr. capítulo tercero).

Art. 31. Su tarea no les pertenece sino que es supletoria, puesto que la ejercen «cuando lo pide la necesidad de la Iglesia, al faltar los ministros».

Hagan solo y todo aquello que concierne al oficio a ellos confiado.

3. FULL DOMINICAL DEL OBISPO JOAN PIRIS DEL 1-12-2013

Una tasca urgent i delicada

A tot arreu es parla avui de formació i de la necessitat de la formació permanent, d'actualitzar-se, de posar-se al dia... Certament, la formació és una necessitat però també és una tasca delicada com podran acreditar tants formadors.

En l'Església, la formació concerneix a tots els batejats perquè tots estem cridats a exercir un ministeri i, per a fer-ho bé, ens cal posar juntes la reflexió i l'acció: «Qui de vosaltres, si vol construir una torre, no s'asseu primer a calcular-ne les despeses i veure si té recursos per a acabar-la?» (*Lc 14,28*).

A l'Església de Lleida, com a tot arreu, fem esforços per tal de preparar allò que diem agents de pastoral i animadors de comunitat. Es tracta d'una formació per a la Missió però, tot i que els hi dediquem una atenció particular durant almenys dos cursos, no intentem formar especialistes sinó acompanyar uns cristians/es a aconseguir una maduresa particular consistent en harmonitzar mentalitat (actituds) i acció (unitat de vida) en funció de la Missió que han de desenvolupar.

«La formació dels fidels laics té com a objectiu fonamental el descobriment, cada vegada més clar, de la pròpia vocació i la disponibilitat cada vegada major per viure-la en el compliment de la pròpia missió. Aquesta vocació i missió personal defineix la dignitat i la responsabilitat de cada fidel laic i constitueix el punt de suport de tota l'obra formativa, ordenada al reconeixement gojós i agrait d'una tal dignitat i a l'acompliment fidel i generós d'una tal responsabilitat» (*Christifideles Laici*, 58).

Tots els dons que hem rebut s'han de viure orientats al bé comú, coneixent el món en què vivim, meditant i buscant, a la llum de l'evangeli, les actituds que hem de tenir i procurant respondre amb creativitat a les diverses situacions, per contribuir al creixement del Regne. Per això, la columna vertebral de la formació cristiana és la lectura creient dels Signes dels Temps: o sigui, aprendre a destriar en cada situació quina resposta hem de donar a les crides del Senyor que continua present i actuant en la història humana. I un aprenentatge que s'ha de fer en diàleg, en relació amb els altres, en un espai comunitari, procurant la unitat de vida entorn de l'Evangeli, creixent en fraternitat i en un estil de relacions que ajudi a créixer en comunió i en tendència cap a la unitat. Aquesta manera de fer és en si mateixa ja un testimoniatge ple de significat.

Estem preparant un grup de setze persones i, el proper més de gener, voldríem encetar una segona promoció. Certament, demanem que els candidats/tes siguin presents per la seva comunitat cristiana. Això pot semblar una certa selecció, però no es tracta d'afavorir que alguns tinguin major poder en l'Església perquè saben més. Es tracta d'acompanyar persones amb una certa vocació i vinculació eclesial, ajudant-los a créixer en la vitalitat de la seva fe, a descobrir els talents que han rebut de Déu i a trobar ocasions de posar-los al servei dels germans, en una Església cada vegada més ministerial i corresposnable.

Rebeu la salutació del vostre germà bisbe,

† Joan Piris
Bisbe de Lleida

4. PRÁCTICAS DE LOS ANIMADORES DE COMUNIDAD PARROQUIAL

Tipo de prácticas que deberían llevar a cabo en las comunidades (siempre de acuerdo con su rector y previa observación de cómo lo hace):

- Celebración de la palabra con comentario sobre el texto proclamado.
- Observación de la liturgia durante las celebraciones.
- Elaboración y exposición de reflexiones doctrinales y pastorales.
- Acompañamiento al sacerdote (para observar) durante la celebración del bautismo, exequias, bendiciones...
- Dirección de oraciones comunitarias: vigilias de oración, hora santa, adoración al Santísimo, rosario, viacrucis...
- Catequesis a niños, jóvenes, etc.
- Observación del acompañamiento de parejas para el matrimonio.
- Participación en encuentros parroquiales de formación y profundización en la fe.
- Coordinación de algún grupo de formación, de tiempo libre, etc.
- Conocimiento de la finalidad del Consejo de economía, de Cáritas, del Consejo parroquial y de los registros parroquiales.
- Atención a los inmigrantes.
- Distribución de la eucaristía a los enfermos (la primera vez acompañando al presbítero).

5. EL TRABAJO FINAL. ESQUEMA

El trabajo final, que tendrá que elaborar cada alumno al finalizar la formación, consta de dos partes:

Apartado A

En este apartado ha de contestar, a partir de los apuntes de clase (no debería utilizar otras fuentes), dos preguntas sobre el contenido de cada materia:

- a. ¿Qué te ha quedado claro?
- b. ¿En qué aspectos crees que habrías de profundizar?

Apartado B

En este apartado ha de contestar estas preguntas:

- a. ¿Cómo te has sentido a lo largo de las sesiones y después de acabar esta primera parte?
- b. Después de esta primera parte, habrás observado que de los aspectos expuestos algunos los puedes llevar a cabo fácilmente. Intenta hacer una lista de todos estos aspectos.
- c. Seguramente también habrás encontrado otros aspectos expuestos que tienen alguna dificultad para poderlos llevar a cabo. Intenta hacer una lista de todos ellos y explica el porqué de esta dificultad.
- d. Expresa con total libertad tu opinión sobre:
 - Este proyecto y el desarrollo del curso
 - Los aspectos del mismo que se habrían de mejorar
 - Los aspectos del mismo que se habrían de mantener
 - Los aspectos que, según tu opinión, se habrían de incorporar en los cursos sucesivos.

6. DE LAS OBLIGACIONES Y DERECHOS DE LOS FIELES LAICOS

CÓDIGO DE DERECHO CANÓNICO

Título II

De las obligaciones y derechos de los fieles laicos
(Cann. 224-231)

224. Los fieles laicos, además de las obligaciones y derechos que son comunes a todos los fieles cristianos y de los que se establecen en otros cánones, tienen las obligaciones y derechos que se enumeran en los cánones de este título.

225 § 1. Puesto que, en virtud del bautismo y de la confirmación, los laicos, como todos los demás fieles, están destinados por Dios al apostolado, tienen la obligación general, y gozan del derecho tanto personal como asociadamente, de trabajar para que el mensaje divino de salvación sea conocido y recibido por todos los hombres en todo el mundo; obligación que les apremia todavía más en aquellas circunstancias en las que solo a través de ellos pueden los hombres oír el Evangelio y conocer a Jesucristo.

43

§ 2. Tienen también el deber peculiar, cada uno según su propia condición, de impregnar y perfeccionar el orden temporal con el espíritu evangélico, y dar así testimonio de Cristo, especialmente en la realización de esas mismas cosas temporales y en el ejercicio de las tareas seculares.

226 § 1. Quienes, según su propia vocación, viven en el estado matrimonial, tienen el peculiar deber de trabajar en la edificación del pueblo de Dios a través del matrimonio y de la familia.

§ 2. Por haber transmitido la vida a sus hijos, los padres tienen el gravísimo deber y el derecho de educarlos; por tanto, corresponde a los padres cristianos en primer lugar procurar la educación cristiana de sus hijos según la doctrina enseñada por la Iglesia.

227. Los fieles laicos tienen derecho a que se les reconozca en los asuntos terrenos aquella libertad que compete a todos los ciudadanos; sin embargo, al usar de esa libertad, han de cuidar de que sus acciones estén inspiradas por el espíritu evangélico, y han de prestar atención a la doctrina propuesta por el magisterio de

la Iglesia, evitando a la vez presentar como doctrina de la Iglesia su propio criterio en materias opinables.

228 § 1. Los laicos que sean considerados idóneos tienen capacidad de ser llamados por los sagrados Pastores para aquellos oficios eclesiásticos y encargos que pueden cumplir según las prescripciones del derecho.

§ 2. Los laicos que se distinguen por su ciencia, prudencia e integridad tienen capacidad para ayudar como peritos y consejeros a los Pastores de la Iglesia, también formando parte de consejos, conforme a la norma del derecho.

229 § 1. Para que puedan vivir según la doctrina cristiana, proclamarla, defenderla cuando sea necesario y ejercer la parte que les corresponde en el apostolado, los laicos tienen el deber y el derecho de adquirir conocimiento de esa doctrina, de acuerdo con la capacidad y condición de cada uno.

§ 2. Tienen también el derecho a adquirir el conocimiento más profundo de las ciencias sagradas que se imparte en las universidades o facultades eclesiásticas o en los institutos de ciencias religiosas, asistiendo a sus clases y obteniendo grados académicos.

§ 3. Ateniéndose a las prescripciones establecidas sobre la idoneidad necesaria, también tienen capacidad de recibir de la legítima autoridad eclesiástica mandato de enseñar ciencias sagradas.

230 § 1. Los varones laicos que tengan la edad y condiciones determinadas por decreto de la Conferencia Episcopal, pueden ser llamados para el ministerio estable de lector y acólito, mediante el rito litúrgico prescrito; sin embargo, la colación de esos ministerios no les da derecho a ser sustentados o remunerados por la Iglesia.

§ 2. Por encargo temporal, los laicos pueden desempeñar la función de lector en las ceremonias litúrgicas; así mismo, todos los laicos pueden desempeñar las funciones de comentador, cantor y otras, a tenor de la norma del derecho.

§ 3. Donde lo aconseje la necesidad de la Iglesia y no haya ministros, pueden también los laicos, aunque no sean lectores ni acólitos, suplirlas en algunas de sus funciones, es decir, ejercitar el ministerio de la palabra, presidir las oraciones litúrgicas,

administrar el bautismo y dar la Sagrada Comunión, según las prescripciones del derecho.

231 § 1. Los laicos que de modo permanente o temporal se dedican a un servicio especial de la Iglesia tienen el deber de adquirir la formación conveniente que se requiere para desempeñar bien su función, y para ejercerla con conciencia, generosidad y diligencia.

§ 2. Manteniéndose lo que prescribe el c. 230 § 1, tienen derecho a una conveniente retribución que responda a su condición, y con la cual puedan proveer decentemente a sus propias necesidades y a las de su familia, de acuerdo también con las prescripciones del derecho civil; y tienen también derecho a que se provea debidamente a su previsión y seguridad social y a la llamada asistencia sanitaria.

7. COMPETENCIAS CONCRETAS DEL ANIMADOR DE COMUNIDAD.

QUÉ PUEDEN Y NO PUEDEN HACER

¿Qué pueden hacer?

1. Ministerio de la palabra.

Este ministerio de la palabra incluye la posibilidad de predicar, pero no dentro de la misa para que no sea considerada una especie de homilía. El Código de derecho canónico, en el can. 766, establece las condiciones por las cuales la autoridad competente puede admitir a los fieles no ordenados a predicar en una iglesia u oratorio.

2. Presidir oraciones litúrgicas.

3. Dirigir el rezo del santo rosario o la liturgia de las horas (Catecismo de la Iglesia Católica, 1174, 2).

4. Celebrar la liturgia de la palabra, los domingos, con la distribución de la comunión, rezar novenas, presidir procesiones, rezar el viacrucis, etc.

5. Bautizar. Con la materia y la forma correcta y según las intenciones de la Iglesia.

6. Distribuir la comunión también fuera de la celebración eucarística (visita a los enfermos).

7. Administrar las parroquias o comunidades parroquiales privadas de sacerdote, pero se trata solo de una participación en el ejercicio de la cura pastoral y no de coordinar, moderar, dirigir o gobernar la parroquia.

8. Guiar exequias. Guiar las exequias eclesiásticas, que son un sacramental, solo en caso de verdadera falta de un ministro ordenado.

9. Celebrar matrimonios. El obispo diocesano puede conceder esa delegación únicamente en circunstancias muy particulares de grave falta de ministros sagrados y solo después de haber obtenido, para la propia diócesis, el voto favorable de la Conferencia episcopal y la necesaria licencia de la Santa Sede.

10. Impartir bendiciones (Catecismo de la Iglesia católica, 1669) a todo lo que no tenga relación directa con la vida eclesial y sacramental; por ejemplo, la bendición de personas (obviamente de los hijos), alimentos, vehículos de un viaje, etc.
11. Pueden ser «...catequistas, animadores de la oración y del canto, cristianos consagrados al servicio de la palabra de Dios o a la asistencia de los hermanos necesitados, jefes de pequeñas comunidades, responsables de Movimientos apostólicos u otros responsables...» (*Evangelii nuntiandi*, 73).

¿Qué no pueden hacer?

1. No pueden administrar la unción de los enfermos ni con óleo bendecido ni con óleo no bendecido.
2. No pueden realizar exorcismos, ni oraciones de liberación, aunque sean unos sacramentales.
3. No pueden confirmar.
4. No pueden dar la primera comunión.
5. No pueden escuchar confesiones y absolver.
6. No podrán bendecir ni imponer la santa ceniza al inicio de la Cuaresma, aunque la ceniza sea otro de los sacramentales.
7. No pueden bendecir el agua para uso en los sacramentales; utilizarla sí, para bendecir.
8. No pueden bendecir nada que tenga relación directa con la vida eclesial y sacramental: por ejemplo, todo lo relacionado con objetos litúrgicos y/o religiosos, con espacios sagrados, con objetos para usar en el culto y con objetos relacionados con la devoción popular (imágenes, medallas, escapularios, etc.).
9. No pueden utilizar ningún tipo de ornamentos. Al máximo, y solo con el visto bueno del Ordinario del lugar, los acólitos instituidos y estables ‘podrían’ usar solo el alba.
10. No pueden presidir ninguna celebración dominical con el mismo esquema de la misa, ni parcial ni totalmente; y la celebración que presidan no se puede equiparar a la misa de precepto. Cuando «dirigen» o «guían» una celebración de la Palabra o una asamblea dominical en ausencia del presbítero (o del diácono), no se dirigen a la asamblea con el «vosotros», sino que se incluyen en la solicitud de bendición («sobre nosotros»), santiguándose y diciendo: «El Señor nos bendiga y nos guarde...» sin hacer la señal de la cruz sobre la asamblea.
11. No pueden hacer la homilía. (Reflexión sobre el texto proclamado, sí.)

12. No pueden exigir remuneración alguna por su servicio, indiferentemente del tiempo empleado en él.
13. No pueden ejercer su ministerio por su propia cuenta o aislados, sino en plena comunión y en constante diálogo con el párroco o con el sacerdote responsable más cercano.
14. No pueden hacer lo que ni los sacerdotes ni los diáconos pueden hacer que esté reservado única y exclusivamente a los obispos.

8. LOS ANIMADORES DE COMUNIDAD EN PRENSA, REVISTAS Y WEB DEL OBISPADO

A lo largo de estos siete años los animadores de comunidad han sido noticia no solo en la web del Obispado o en el *Full Dominical*, sino también en varias revistas y diarios.

1	Preparando el futuro	Web del Obispado	19.01.13
2	Presentación de la formación de animadores	Web del Obispado-vídeo	1.02.13
3	Los laicos suben al altar	Diario <i>Segre</i>	24.03.13
4	La formación de animadores de comunidad. Inicio del curso	Web del Obispado	13.06.13
5	Primera promoción de casi párrocos	Diario <i>Segre</i>	20.06.13
6	Los animadores de comunidad en el Consejo Pastoral	Web del Obispado	
7	Inicio del curso 2013-2014	Web del Obispado	8.10.13
8	El protagonismo de los laicos en la nueva Iglesia	Suplemento <i>Segre</i>	23.02.14
9	Los animadores de comunidad en la Asamblea Diocesana. Vídeo	Web del Obispado	21.06.14
10	Entrevista a Laureano Sánchez y animadores de comunidad. Vídeo	https://vimeo.com/103695498	24.08.14
11	Qué son los animadores de comunidad	Web del Obispado	8.09.14
12	Qué son los animadores de comunidad	Web del Obispado	13.03.15
13	Entrevista a Laureano Sánchez y Montse Sánchez (animadora de comunidad). Vídeo	https://vimeo.com/121237136	16.03.15
14	Despedida del curso de animadores 2. ^a promoción	Web del Obispado	3.07.15
15	Parroquias de Lleida ante la escasez de curas	<i>La Vanguardia</i>	10.02.16
16	Vocació laical per ajudar les diòcesis	<i>Catalunya Cristiana</i>	20.03.16
17	Enviament d'animadors de comunitat	<i>Catalunya Cristiana</i>	20.03.16

18	Reunión del Sr. Obispo con los animadores de comunidad	Web del Obispado	8.06.16
19	Nombramientos de animadores de comunidad	Web del Obispado	15.11.16
20	Nomenaments i enviament de varis animadors de comunitat	Web del Obispado	11.12.16
21	Trobada d'animadors de comunitat al Bisbat de Lleida	Web del Obispado	18.12.17
22	Los animadores de comunidad proliferan en las parroquias de Lleida	<i>La Vanguardia</i>	10.02.16
23	Animadores de comunidad y agentes de Pastoral	<i>Full Dominical</i>	24.12.17
24	Trobada d'animadors de comunitat del Bisbat de Lleida	Web del Obispado	25.04.18
25	Recés d'animadors de comunitat a l'IREL	<i>Full Dominical</i>	6.06.18
26	Francesc Domènech es nombrado diácono	Web del Obispado	8.08.18
27	Día del animador de comunitat. Despedida de Laureano Sánchez	<i>Full Dominical</i>	6.05.19
28	L'animador de comunitat (Montse Sánchez)	<i>El Pregó</i> n.º 571	15.09.19
29	Los animadores de comunidad. Cambio en la coordinación	Web del Obispado	2.01.20

Índice

Introducción	5
Algunos de los motivos que justifican esta formación de laicos para ser animadores de comunidad	7
La misión de la Iglesia	7
Documentos del Concilio Vaticano II y escritos de los últimos papas	7
El panorama actual	9
53	
La decisión de elaborar un plan de formación y sus implicaciones	11
Consideraciones previas.....	11
Buscar la persona adecuada para elaborar el plan de formación y coordinar el equipo de formadores.....	11
Determinar el sentido de la formación.....	11
Determinar la duración de la formación	12
Concretar las dimensiones de la persona que se trabajarán a lo largo de los dos cursos	12
Crear un equipo de profesores-formadores para impartir las materias relacionadas con los diversos ámbitos del currículo	12

Establecer las condiciones de los candidatos para acceder a la formación de animadores de comunidad	13
Pedir a las parroquias el envío de candidatos a ser animadores de comunidad	14
Concepto y visión de «comunidad» en la que llevarán a cabo su misión los animadores de comunidad	15
La comunidad, según San Agustín (<i>Confesiones</i>).....	15
Otras formas de definir una comunidad parroquial.....	15
Nuestra visión de comunidad.....	16
Concepto, visión y funciones del animador de comunidad	19
Concepto.....	19
Nuestra visión de animador de comunidad.....	19
Las competencias básicas del animador de comunidad	19
Las cualidades del animador de comunidad.....	20
Las actitudes del animador de comunidad	21
La capacidad de acompañar	21
Ser referente positivo en la comunidad.....	22
Funciones que un animador puede llevar a cabo en su comunidad	23
Situaciones que ha de tener en cuenta un animador de comunidad	23
El plan de formación curricular	25
Objetivos	25
Contenidos de las materias y profesores que las imparten	25
La madurez personal.....	25

Dimensión espiritual I	26
Dimensión espiritual II	27
Estructuras pastorales	27
Competencias comunicativas y relaciones	28
Ser persona competente, referente y acompañante	28
Metodología general utilizada en la formación de animadores de comunidad.....	29
Las actividades generales que se llevarán a cabo en las diferentes sesiones de la formación.....	29
Recursos necesarios para llevar a cabo la formación	29
Temporalización de las sesiones.....	30
Evaluación de los alumnos.....	30
El plan de formación permanente.....	30
Promociones de animadores de comunidad que han terminado la formación hasta el año actual.....	31
Los animadores de comunidad en los medios de comunicación	33
Conclusión.....	35
Anexo. Documentos de referencia	37

LAUREANO SÁNCHEZ CASTILLO

LA FORMACIÓ D'ANIMADORS
DE COMUNITAT 2012-2019
UNA TASCA URGENT I DELICADA

QUADERNS
iREL
INSTITUT DE RECERCA I ESTUDIS
RELIGIOSOS DE LLEIDA - iREL
2020 **40**

Introducció

El Papa Francesc ens diu que quan observem, ho fem...

«No només mirant sinó veient, no només sentint sinó escoltant, no només creuant-se sinó aturant-se, no només dient “Quina pena! Pobra gent!”».

(Jubileu de la Família, 13-9-2016)

De ben segur que qualsevol creient que observi el panorama actual de la fe i de l'Església d'aquesta manera no pot quedar indiferent.

El Papa Francesc utilitza també unes quantes vegades les paraules «balconejar», «procrastinar» i «primerejar».

59

La primera per recordar-nos que no hem de mirar i veure el que passa amb indiferència, sense importar-nos res del que succeeix.

La segona per dir-nos que no hem d'esperar que les dificultats es resolguin per si mateixes o esperar que algú altre les resolgui, deixant de banda la nostra responsabilitat de persones de fe.

La tercera, «primerejar», és una invitació perquè ens involucrem i actuem ja, abans que aquesta situació no es deteriori encara més. Perquè hi ha moltes persones que busquen Déu i trobar sentit a la seva vida, per mitjà del testimoni i la paraula dels qui ens anomenem creients.

Per donar resposta a aquesta invitació a «primerejar», hem d'actuar tan ben preparats com puguem, ja que «ningú pot donar el que no té». D'aquesta manera, i essent testimonis de Jesús, transmetrem amb més facilitat el missatge de l'Evangeli.

Per tot plegat i per encàrrec de l'Excm. Sr. Bisbe Joan Piris, es va elaborar el 2012 un pla de formació, perquè aquells laics i

laiques que volguessin formar-se i ser enviats pel Bisbe diocesà com a animadors de comunitat a una parròquia poguessin fer-ho.

Aquest petit quadern pretén explicar l'esmentat pla i el seu desenvolupament al llarg dels cursos compresos entre els anys 2012 i 2019, com també donar a conèixer a la comunitat diocesana aquesta formació i l'ajuda que poden prestar els animadors de comunitat a la vida de les parròquies de la nostra diòcesi.

Alguns dels motius que justifiquen aquesta formació de laics per ser animadors de comunitat

La missió de l'Església

La missió de l'Església la podem trobar exposada als quatre Evangelis, però al de Sant Mateu (28:19-20) de manera més concreta. Allà se'ns diu:

«Aneu, doncs, a tots els pobles i feu-los deixebles meus, batejant-los en el nom del Pare i del Fill i de l'Esperit Sant i ensenyant-los a guardar tot allò que us he manat. Jo soc amb vosaltres dia rere dia fins a la fi del món.»

I els laics, com a membres del poble de Déu, hem de tenir el nostre protagonisme en l'esmentada missió. Una manera de dur-la a terme és que, davant la falta o sobrecàrrega dels sacerdots, persones laiques degudament preparades ajudin en aquesta tasca d'evangelitzar. I ho faran animant i mantenint vives les comunitats parroquials i els seus entorns, com també assumint-hi, si cal i amb les autoritzacions degudes, determinades responsabilitats ministerials.

61

Documents del Concili II del Vaticà i escrits dels últims Papes

Diversos escrits del Concili II del Vaticà i dels Papes reconeixen el deure dels laics de participar activament en les activitats de l'Església i en la tasca d'evangelitzar i ens conviden a fer-ho. D'entre tots, en destaquem alguns com:

1. **La Constitució *Lumen Gentium*** (1964) del Concili II del Vaticà, que dedica tot un capítol, el quart, al paper dels fidels laics.

Al seu apartat 33 afirma que «*tot laic, pels mateixos dons que li han estat conferits, esdevé testimoni i instrument viu, alhora,*

de la missió de la mateixa Església “segons la mesura del do de Crist” (Ef. 4,7)».

2. **El Decret *Ad Gentes*** (1965), on es reconeix que «*l’Església no està vertaderament fundada, ni viu plenament, ni és signe perfecte de Crist entre la gent, mentre no existeixi i treballi amb la Jerarquia un laïcat pròpiament dit. Perquè l’Evangeli no pot penetrar profundament en la mentalitat, en la vida i en la feina d’un poble sense la presència activa dels laics. Per tant, des de la fundació de l’Església cal atendre, sobretot, la constitució d’un laïcat cristìà madur»* (AG 21).
3. **L’*Evangelii Nuntiandi* de Pau VI** (1975) ens recorda que els laics també hem d’evangelitzar ja que «cap creient en Crist, cap institució de l’Església no pot eludir aquest deure suprem: anunciar Crist a tots els pobles».
4. **El Codi de Dret Canònic** del 1983, que ens indica les «Obligacions i Drets dels fidels laics» i de manera concreta al seu apartat 225.1 l’obligació de tot laic de contribuir a l’edificació comuna de l’Església per mitjà de l’apostolat.
5. **L’Encíclica *Christifideles laici* de Joan Pau II** (1988), la qual assenyala vuit àmbits que el laic cristìà ha de promoure per complir així amb la seva missió evangelitzadora.
6. **El Catecisme de l’Església Catòlica** del 1997, que al seu apartat 871 ens diu: «*Són fidels cristians els qui, incorporats a Crist pel baptisme, s’integren al Poble de Déu i, fets partícips a la seva manera per aquesta raó de la funció sacerdotal, profètica i real de Crist, cadascú segons la seva pròpia condició, són cridats a desenvolupar la missió que Déu va encomanar complir a l’Església al món.*»

62

El panorama actual

Tots som conscients de la falta de vocacions al sacerdoti i a la vida consagrada, com també de l’elevada edat dels sacerdots

actuals i de la quantitat de parròquies que han de ser ateses per un mateix capellà.

Les dades sobre les edats dels sacerdots (Annex 1) ens indiquen que actualment, en la nostra diòcesi de Lleida, n'hi ha menys de 50 en situació d'actius, 12 d'ells amb més de 75 anys, la qual cosa ens indica que si tot segueix igual, **en pocs anys el nombre de sacerdots «actius» en la nostra diòcesi serà bastant menor i d'edat avançada.**

Ja el 1988, el Directori per a les celebracions en absència de prevere (Annex 2), a l'apartat 5è, assenyalava el problema de la falta de sacerdots i molt abans, com tots hem llegit moltes vegades, sant Lluc (10,1-12), en veure que hi havia «moltes ovelles sense pastor», ens advertia que:

«La collita és abundant, però els segadors són pocs. Pregueu, doncs, a l'amo dels sembrats que hi envii més segadors. Aneu: jo us envio com anyells enmig de llops.»

També som conscients, i ens causa dolor, de l'augment de persones que abandonen la fe o mostren una gran indiferència, si no hostilitat, vers tot allò relacionat amb l'Església i la fe. Aquesta dolorosa situació ens la mostren les dades de baròmetres d'opinió com ara:

63

1. El del Pew Research Center (4-6-2018), on se'ns indica que:

Els cristians que van a missa un cop al mes són un 21 %.

Els cristians no practicants són un 44 %.

Les persones atees són ja un 30 %.

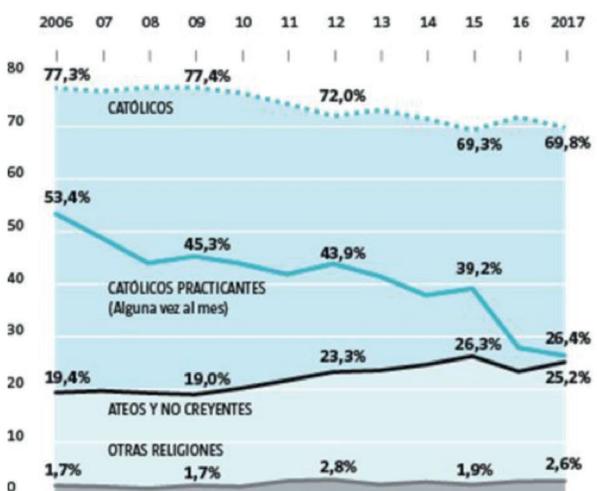
La mateixa font ens assenyala que a Catalunya, malgrat que es consideren catòlics un 52 %, únicament un 10,9 % va a missa i el 73 % assegura no anar mai a missa.

2. El Baròmetre del CIS del 2006 al 2017

Aquest baròmetre ens mostra la corba descendent de les persones que s'identifiquen com a «catòlics practicants» entre els anys 2006 i 2017.

Desde el 2006, el número de quienes se identifican como católicos practicantes se ha reducido un 27%

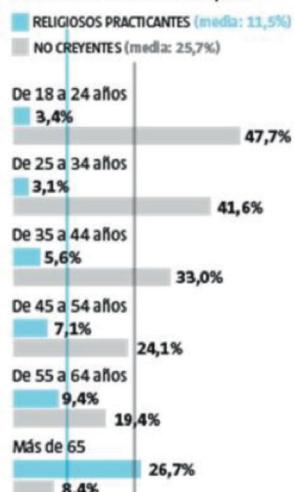
Se han tomado como referencia para la serie los datos correspondientes al mes de enero de cada año

FUENTE: CIS

Las nuevas generaciones son cada vez menos creyentes

Por tramos de edad. Datos del 1/2017

LA VANGUARDIA

64

3. El Baròmetre del CIS de l'any 2019

Les dades d'aquest darrer baròmetre recullen, per primer cop, que els ateus, no creients o agnòstics superen els catòlics practicants. Així, aquests darrers rondarien el 22,7 %, mentre que la resta els superaria amb un 29 %.

I respecte a Catalunya, aquest baròmetre indica que «un 58 % dels catalans, és a dir, uns 4,3 milions de persones, es consideren catòlics, mentre que un 16 % es defineixen ateus i un 11,9 %, agnòstics. Un 64 % dels catalans no participa ni assisteix mai a actes religiosos i un 5,7 % ha afirmat haver-se sentit ofès en els seus sentiments religiosos en els dos últims anys».

La decisió d'elaborar un pla de formació i les seves implicacions

Consideracions prèvies

El panorama descrit al punt anterior i els documents ressenyats, units al dolor que a qualsevol cristià causa tot plegat, com també la constatació de la poca efectivitat de gran part de les mesures que s'adopten per pal·liar-lo, van ser, segurament, alguns dels motius que van portar, l'any 2012, el llavors Bisbe de la nostra diòcesi, l'Excm. i Rvd. Sr. Joan Piris Frigola, a prendre la decisió de formar laics i laiques per ser animadors de comunitat i posar-se a disposició del bisbe diocesà. Aquesta decisió exigia elaborar un pla de formació (es detalla al cinquè apartat) que al seu torn implicava:

65

1. Buscar la persona adequada per elaborar el pla de formació i coordinar l'equip de formadors

La persona a la qual es va encarregar l'elaboració del pla de formació d'animadors de comunitat va ser un servidor. La responsabilitat de l'encàrrec es va unir a la meva il·lusió de poder ajudar a pal·liar el decaïment vital de les comunitats parroquials, motivat sobretot per l'elevada edat de molts sacerdots i per l'escassetat de vocacions sacerdotals. Encàrrec que s'ha mantingut per part de l'actual Bisbe, Excm. i Rvd. Sr. Salvador Giménez Valls.

2. Determinar el sentit de la formació

Aquesta decisió exigia elaborar un pla de formació (**es detalla a la pàgina 77**) que al seu torn implicava:

«Es tracta d'una formació per a la missió. Però encara que els dediquem una atenció particular (...), no intentem formar especialistes sinó acompanyar uns cristians/es a aconseguir una maduresa particular consistent a harmonitzar mentalitat (actituds) i acció (unitat de vida) en funció de la missió que ha de desenvolupar.»

3. Determinar la durada de la formació

La formació s’imparteix durant dos cursos: al primer i al segon curs s’imparteixen les mateixes matèries, de manera teòrica i participativa, però a diferents nivells de profunditat.

Durant el segon curs, els alumnes fan una sèrie de pràctiques consensuades amb el rector, a la comunitat de procedència o en una altra si escau (Annex 4).

Al llarg dels dos cursos es du a terme, per part de l’equip de formadors, un acompañament permanent, tant individual com grupal.

En finalitzar la formació cada alumne haurà de presentar un treball personal, elaborat a partir de l’esquema indicat per l’equip de formadors (Annex 5).

Aquest treball té un doble objectiu: avaluar l’assimilació de continguts i servir de base als professors formadors per ajustar el temari dels cursos següents.

4. Concretar les dimensions de la persona que es treballaran al llarg dels dos cursos

Es treballen, de manera específica, les dimensions de la persona que considerem més importants per assumir la tasca d’animador de comunitat. En aquest cas, serien totes les relacionades amb: el SER, el SABER, el SABER FER i el SABER ESTAR.

5. Crear un equip de professors formadors per impartir les matèries relacionades amb els diversos àmbits del currículum

L’equip inicial es va formar amb sacerdots i laics diocesans especialistes en les diverses matèries del currículum i estava constituït pels professors següents:

- Daniel Turmo Gargallo: sacerdot. Biblista i professor de l’àmbit de la Dimensió espiritual II.
- Isidro Charles Armengol: laic. Llicenciat en Filosofia, diplomat en Ciències Religioses, DEI i animador de comunitat. Professor de l’àmbit de les Estructures litúrgiques.

- Laureano Sánchez Castillo: laic. Dr. en Pedagogia, responsable del projecte de formació, coordinador de l'equip i professor de l'àmbit de les Competències comunicatives i relacionals.
- Marta Trepat Secanell: laica. Dra. en Psicologia i professora de l'àmbit de la Maduresa personal.
- Ramon Prat Pons: sacerdot. Dr. en Teologia i professor de l'àmbit de les Estructures litúrgiques.
- Xavi Navarro Llesta: sacerdot. Dr. en Teologia i professor de l'àmbit de la Dimensió espiritual I.

Al llarg dels cursos de formació s'han produït, per desplaçaments i altres motius, alguns canvis en l'equip formador.

A partir de la 2a promoció va haver de deixar l'equip el Dr. Ramon Prat i la matèria Estructures pastorals va ser impartida, exclusivament, a les promocions 2a i 3a pel Sr. Isidro Charles.

En finalitzar la formació de la 3a promoció, el professor Mn. Daniel Turmo es va traslladar a la diòcesi d'Osca, per la qual cosa la matèria Dimensió espiritual va ser impartida, a partir d'aleshores, exclusivament pel Dr. Xavi Navarro.

També es va incorporar a l'equip de formadors, per impartir Estructures pastorals als alumnes de la 4a promoció, en substitució del Sr. Isidro Charles, el Dr. Manel Mercadé Melé, Dr. en Teologia i director de l'Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida (IREL).

67

6. Establir les condicions dels candidats per accedir a la formació d'animadors de comunitat

Segons el Directori per a les celebracions dominicals en absència del prevere (Annex 2):

Aquests laics han de ser escollits tenint en compte la seva qualitat de vida, en consonància amb l'Evangeli; cal tenir en compte, a més, que puguin ser ben acceptats pels fidels. La designació es farà per a un període determinat i serà manifestada públicament a la comunitat.

Convindrà que es faci per ells una oració especial en alguna celebració. El rector tindrà cura d'impartir a aquests laics una formació oportuna i contínua i preparar amb ells celebracions dignes (cfr. capítol III).

I s'ha de procurar que «facin només i tot allò que concerneix l'ofici a ells confiat».

A més de tenir en compte les indicacions del Directori esmentat, el laic o laica que desitgi presentar-se com a candidat haurà de complir tres condicions indispensables:

- Haver acabat els estudis d'Agent de Pastoral, Diplomatura o Llicenciatura en Ciències Religioses.
- Ser presentat per una comunitat parroquial o un moviment cristià.
- També poden assistir a aquesta formació els seminaristes i diaques diocesans.

7. Demanar a les parròquies l'enviament de candidats per ser animadors de comunitat

Per començar el pla de formació es va demanar a les comunitats, després de la presentació oficial del projecte a l'IREL, que enviessin una llista de persones laiques (homes i dones) que, segons la comunitat, manifestaven un perfil idoni per esdevenir animadors de comunitat i ser enviats pel Sr. Bisbe.

D'aquesta manera, i a partir de:

- El compliment de les condicions estableertes per ser admesos
- L'opinió favorable, després d'una entrevista personal prèvia amb cadascun dels candidats, i
- L'intercanvi d'opinions amb els rectors de les parròquies que els enviaven, es va elaborar la llista de la primera promoció d'animadors de comunitat, formada per deu alumnes (vegeu la llista de promocions a la pàgina 83).

Concepte i visió de «comunitat» en què duran a terme la seva missió els animadors de comunitat

1. La comunitat segons sant Agustí (*Confessions*) «hauria d'estar formada per un grup de persones cristianes que:

- Resen junes, però que també parlen junes
- Riuen en comú i intercanvien favors junes
- Fan broma i junes estan serioses
- De vegades estan en desacord, però sense animositat, com ho estem de vegades amb nosaltres mateixos, utilitzant aquest poc habitual desacord per reforçar sempre l'acord habitual desacord per reforçar sempre les bones relacions a la comunitat
- Aprenen alguna cosa els uns dels altres o l'ensenyen els uns als altres
- Enyoren els absents
- Acullen amb alegria els que arriben
- Es manifesten als altres amb mil gestos de tendresa.»

69

2. Altres maneres de definir una comunitat parroquial

En diferents i variats escrits, es defineix la comunitat com:

- Conjunt de fidels que volen viure essent seguidors de Jesús i donant testimoni de la seva fe als altres germans.
- Grup cristià de «talla humana» que no es reuneix per ideologies o per cap altra raó personal sinó per amor a Crist i que se sent cridat a ser:
 - Grup de vida (fraternitat)
 - Grup d'autenticitat i coherència (conversió)
 - Grup de compromís
 - Grup de fe compartida

- Lloc on podem donar resposta positiva (sense ser una ONG) a les necessitats fonamentals de les persones que hi acudeixen.

3. La nostra visió de comunitat

Aquest conjunt de definicions ens mostren una comunitat coincident amb la nostra visió. De manera sintetitzada podem dir que la nostra «comunitat somiada» seria un lloc on:

- Es proclama la Paraula de manera atractiva.
- S'experimenta la fe, la solidaritat i la missió.
- Les persones tenen l'oportunitat d'estimar i ser estimades, de ser reconegudes, de sentir-se útils i de trobar sentit a les seves vides.
- Les celebracions, sobretot dominicals, són significatives i es complementen amb un alt grau d'acollida i de connexió entre els fidels.
- Es veu vida i coherència de fe.
- Poden originar-se vocacions al sacerdotici i la vida religiosa.

I tot plegat en comunió.

Però som conscients que, per aconseguir que això passi, fan falta a la parròquia persones preparades i referents, atesa la impossibilitat que només el sacerdot pugui organitzar i coordinar totes les seves activitats.

Es fa així evident la necessitat de preparar laics i laiques que ajudin en aquestes importants tasques, necessitat que ja s'indicava l'any 1988, quan la Congregació per al Culte Diví (2-6-1988), al Directori per a les celebracions dominicals en absència de prevere, assenyalava: *«La necessitat d'establir altres celebracions dominicals davant el problema que hi ha per poder atendre degudament les parròquies»* (Annex 2).

I també indicaven pautes per solucionar aquesta necessitat.

A la Trobada sobre Nova Evangelització celebrada a Valladolid (24-7-2014), es va valorar la importància de les comunitats en l'evangelització amb aquestes paraules: *«Sense una comunitat madura, que pugui acollir el nou convertit i acompañar-lo en el seu camí, no aconseguirem mai cristians madurs.»*

Concepte, visió i funcions de l'animador de comunitat

Concepte

Segons el diccionari, la paraula «animació» s'enllaça amb el significat d'«àima», és a dir, d'un principi interior de vida. Per tant l'animador és aquella persona que anima, dona vida, comunica alegria, dinamitza, infon valor, dona força i esperança.

La nostra visió d'animador de comunitat

Per a nosaltres es tractaria d'una persona competent, de perfil idoni per dur a terme la tasca d'animar i donar vida a les comunitats parroquials, essent al mateix temps una persona de referència positiva en aquestes comunitats i capaç d'acompanyar, de manera eficaç, persones o grups, com també per poder assumir, si cal i amb les autoritzacions degudes, determinades responsabilitats ministerials a la parròquia.

Però deixant sempre clar que no són persones ordenades, no són sacerdots, encara que no són tampoc, ni haurien de ser, a la comunitat parroquial, simples col·laboradors sense cap mena de responsabilitat.

El concepte i la visió d'animador de comunitat que hem descrit implica necessàriament relacionar la seva formació amb els àmbits personals (ja esmentats anteriorment) del SER, del SABER, del SABER FER i del SABER ESTAR, tot concretant, en aquest cas, les competències, qualitats, actituds, etc., que haurien de tenir i manifestar.

1. Les competències bàsiques de l'animador de comunitat

En comunicació personal i en públic

En noves tecnologies

- En autonomia i iniciativa personal
- En relacions socials i ciutadanes
- En els àmbits cultural i artístic
- També ha de posseir un bon nivell de competència espiritual, que implica tenir en compte:
- La capacitat transcendent de l'ésser humà
 - El sentit d'allò sagrat
 - Els comportaments virtuosos que són exclusius de la persona
 - El coneixement, l'estimació i la comprensió d'un mateix, dels altres i de totes les formes de vida i del mateix univers.

2. Les qualitats de l'animador de comunitat

Relacionades amb el SER

- La maduresa, l'empatia i la sociabilitat
- La confiança i seguretat en si mateix
- La importància del «tacte» per relacionar-se
- La constància i perseverança en l'acció
- La capacitat d'acceptar i modificar
- La responsabilitat

Relacionades amb el SABER

- Dominar el tema que ha d'exposar
- Saber buscar informació a través de les noves tecnologies
- Coneixer i dominar habilitats per treballar amb grups

Relacionades amb el SABER FER

- Utilitzar diverses dinàmiques
- Ser plàstic
- Estructurar bé els continguts de les exposicions
- Dominar els recursos audiovisuals actuals més utilitzats

Relacionades amb el SABER ESTAR

- Saber valorar i reconèixer les aportacions dels altres
- Saber comunicar-se (diàleg)

- Saber interactuar (acostar-se, intimitat, dignitat...)
- Saber decidir i projectar-se
- Saber cuidar-se i cuidar el seu entorn
- Estar sense agredir

3. Les actituds de l'animador de comunitat

Les actituds que manifesta un animador de comunitat haurien d'anar encaminades a tranquil·litzar, interpretar i valorar. També, per tal d'ajudar els membres de la comunitat a:

- Alliberar-se i ser congruent amb si mateix
- Admetre crítiques positives i negatives
- Acceptar, tolerar i respectar
- No jutjar i suggerir idees, estratègies...

4. La capacitat d'acompanyar

L'acompanyament és tot un procés en el qual una persona, degudament preparada, amb conviccions sólides en l'àmbit de la fe i amb experiència en processos de fe, ajuda una altra a fer camí cap a la fe.

73

Aquest procés, que normalment és una tasca habitual del sacerdot, podria dur-lo a terme a la comunitat, en les circumstàncies actuals, un animador.

Aquesta missió de l'animador de comunitat serviria, amb un vocabulari adequat i sabent acostar-se sense molestar, per ajudar els membres de la comunitat a:

- Descobrir el sentit de la vida
- Fer més fàcil el creixement personal
- Realitzar el propi projecte de vida
- Prendre opcions fonamentals
- Combatre el relativisme
- Facilitar la trobada amb la persona de Jesús
- Facilitar el creixement personal i maduració dels valors de l'Evangeli

5. Ser un referent positiu a la comunitat

Ser un referent dins d'un grup o comunitat és fàcil, però ser referent positiu, no tant. «*La realitat és més important que la idea*» (EG 231-233).

Normalment, en una comunitat parroquial, els fidels desitgen veure reflectits en els seus responsables tots aquells valors que Jesús ens va ensenyar, com ara la humilitat, la caritat, l'esperit de servei i sobretot l'amor.

Amb la formació d'animadors de comunitat es pretén que aquests posseeixin els valors esmentats, perquè els sigui més fàcil irradiar, sense esforçar-se, llum, esperança, seguretat, coherència, etc., que els convertirà sens dubte en «referent positiu de la comunitat».

L'animador haurà de tenir sempre en compte que a la comunitat:

- Significa i representa quelcom important.
- És un signe, un senyal de Crist i no una altra cosa i un membre més.
- És allà enviat pel Sr. Bisbe.
- Ha de potenciar la consciència que tots els membres de la comunitat són protagonistes i responsables d'aquesta comunitat.

74

A més de tot el que s'ha indicat en aquest punt, els creients no podem oblidar l'Evangeli (Mateu 25:14-30) i actuar per no haver de dir mai: «*Senyor, vaig tenir por i vaig amagar a terra el teu talent.*» Els nostres talents han d'estar sempre al servei del Senyor i de l'Església.

Funcions que un animador pot dur a terme a la seva comunitat

Tant el Codi de Dret Canònic (Cann. 224-231) com el Directori per a les celebracions dominicals en absència del prevere, a més de l'Estatut jurídic dels laics o la Instrucció sobre algunes qüestions sobre la col·laboració dels fidels en el Sagrat Ministeri

dels Sacerdots (13-8-1997), etc., indiquen de manera detallada allò que pot i no pot fer un laic o una laica a l'hora de prestar els seus serveis a la comunitat, tant en l'àmbit de la litúrgia com en l'àmbit de l'administració (vegeu Annexos 6 i 7).

«És de desitjar que, quan no hi hagi Missa, el diumenge s'ofereixin amb amplitud als fidels –reunits per a diferents formes de celebració– les riqueses de la Sagrada Escriptura i de l'oració de l'Església, per tal que no quedin privats de les Lectures que es llegeixen al llarg de l'any durant la Missa, ni de les oracions dels temps litúrgics.

Per a aquestes celebracions dominicals, en absència de prevere, el rector designarà laics a qui confiarà la cura de les celebracions, guiar l'oració, el servei de la paraula i la distribució de la Sagrada Comunió.»

Pere (1Pe 4,11) ens dona unes instruccions sobre la vida comunitària:

«Si algú parla, que sigui per transmetre paraules de Déu; si algú presta un servei, que sigui amb les forces que Déu concedeix. Així Déu serà glorificat en tot per Jesucrist. D'ell són la glòria i el poder pels segles dels segles. Amén.»

75

Situacions que ha de tenir en compte un animador de comunitat

Els animadors de comunitat, durant la seva activitat a les parròquies o durant el període de pràctiques, es poden trobar amb situacions i experiències molt variades, tant positives com no tan positives.

1. Entre les positives hi hauria:

- La de sentir una gran satisfacció per estar complint amb el mandat del Senyor, evangelitzant i posant els seus «talents» al servei de la comunitat. *«Que n'és, de bo i agradable, viure tots junts els germans!»* (Salm 133).
- La d'experimentar alegria cada cop que persones no habituals a la parròquia venen, a partir de comentaris d'altres fidels, perquè volen veure qui som i què fem i es vinculen a la comunitat.

- O aquella situació tan gratificant quan algú ens fa aquella esperada pregunta: I tu, per què fas tot això?
2. **Entre les menys positives, podrien ser les de trobar-se amb:**
- Una comunitat dividida.
 - Persones que no accepten que un laic o una laica faci celebracions que fins ara només feia el sacerdot, com ara celebrar la paraula, distribuir la comunió, etc.
 - Persones que se senten desplaçades amb l'arribada de l'animador, etc.

Tot plegat crea, naturalment, conflictes en el camp de les relacions i propicia que a la comunitat parroquial es creï de vegades un clima una mica enrari. En aquestes situacions l'animador haurà de posar en joc tant les actituds descrites com la seva capacitat de «mediació» perquè es pugui revertir.

El pla de formació curricular

Objectius

L'objectiu general de la formació és:

Preparar adequadament persones laiques que presentin un determinat perfil i que vulguin, una vegada formades, posar-se a disposició del Sr. Bisbe per ser nomenades animadors de comunitat i enviades a una parròquia.

En relació amb l'objectiu del pla de formació, el Sr. Bisbe Joan Piris assenyala:

«Es tracta d'acompanyar persones amb una certa vocació i vinculació eclesial, tot ajudant-les a créixer en la vitalitat de la seva fe, a descobrir els talents que han rebut de Déu i a trobar oportunitats de posar-los al servei dels germans, en una Església cada cop més ministerial i corresposable» (Annex 3).

77

Així mateix, l'Exhortació Apostòlica (*Christifideles Laici*, 58) ens recorda que la formació de fidels laics

«Té com a objectiu fonamental el descobriment, cada cop més clar, de la pròpia vocació i la disponibilitat sempre més gran per viure-la en el compliment de la pròpia missió. Aquesta vocació i missió personal defineix la dignitat i la responsabilitat de cada fidel laic i constitueix el punt de suport de tota l'obra formativa, ordenada al reconeixement joiós i agraiit de tal dignitat i a l'acompliment fidel i generós de tal responsabilitat.»

Continguts de les matèries impartides i professors que les imparteixen

1. La maduresa personal. Sra. Marta Trepat Secadell

- Indicadors de maduresa personal
- Acceptació d'un mateix
- Judici i precisió en l'autoimatge

- Capacitat d'autorealització i creixement personal
- Autonomia personal-Percepció adequada de la realitat
- Sociabilitat espontània i de servei
- Acceptació dels inevitables conflictes psicològics i la lluita per resoldre'ls
- Integració de la sexualitat i l'agressivitat en el conjunt de la personalitat
- Habilitats per discernir «els signes dels temps» i descobrir la presència activa de Déu

2. Dimensió espiritual I. Dr. Mn. Xavi Navarro Llesta

- Fonaments
- Model d'Església ministerial
- El Codi de Dret Canònic i els ministeris laics
- Anàlisi d'experiències dutes a terme en altres diòcesis
- Reflexió teològica sobre el caràcter de signe, carismàtic i ministerial
- Aproximació a les actituds espirituals de l'animador de comunitat
- Recerca de la comunió: un ministeri dialogant
- Els carismes
- L'Ecumenisme i el diàleg interreligiós
- El ministeri oblatiu
- No fer distinció de persones (Rm 2,11)
- Característiques d'aquest ministeri laical
- Aplicació d'aquest «senzill ministeri» a l'Església diocesana de Lleida
- La missió del laic al Concili II del Vaticà
- Característiques importants d'aquest ministeri: dialogant, oblatiu i universal
- Aquest ministeri «Do de l'Esperit del Senyor»

3. Dimensió espiritual II. Mn. Daniel Turmo Gargallo

- L'espiritualitat cristiana
- Recerca de Déu: Elies (*lectio* de 1Re 19)
- La comunitat carismàtica
- Ministerial (1Co 12) *Conspicteus generalis* dels ministeris eclesiials
- Les mediacions per créixer en qualitat espiritual

4. Estructures pastorals. Dr. Mn. Ramon Prat Pons i Sr. Isidro Charles

- Missió dels laics animadors de comunitat: profètica (paraula) / litúrgica (sagraments i sagamentals) / estructures educatives
- La celebració del diumenge en absència / espera de sacerdot
- Reflexions doctrinals i pastorals-Materials per preparar la celebració
- El baptisme
- Benedicçions diverses
- Oració comunitària: vigílies d'oració, hora santa, adoració al Santíssim, rosari, viacrucis...
- Catequesi d'infants i de joves
- Acompanyament de parelles per al matrimoni
- Trobades parroquials de formació i profunditat en la fe
- Consell d'economia
- Consell de pastoral
- Llibres parroquials (arxiu)
- Atenció i acompanyament de malalts
- Càritas parroquial i / o interparroquial
- Atenció i acompanyament als immigrants

5. Competències comunicatives i relacionals. Dr. Laureano Sánchez

- La comunicació a la comunitat
- El procés de comunicar
- Estils i maneres de comunicació
- Missatges que es transmeten quan parlem no només amb les paraules
- Motius que interfereixen en la comunicació
- Actituds del qui parla i del qui escolta
- Situacions personals concretes
- Por a parlar en públic
- Maneres de parlar de Crist avui

6. Ser persona competent, referent i acompanyant. Dr. Laureano Sánchez

80

- Competències bàsiques d'un animador de comunitat (ADC): lingüística, en noves tecnologies, social i cívica, d'iniciativa personal i competència espiritual
- Qualitats personals relacionades amb: el ser, el saber, el saber fer i el saber estar
- Actituds idònies d'un ADC que ajuden a ser referent a la comunitat
- L'acompanyament pastoral. Fonaments i necessitat
- Perfil de l'animador acompanyant: característiques, actituds i conviccions
- Principis metodològics que cal tenir en compte a l'hora d'acompanyar
- Entorns adequats per dur a terme un acompanyament
- Tipus d'acompanyament
- Dificultats amb què es pot trobar un acompanyant

Metodologia general utilitzada en la formació d'animadors de comunitat

Les metodologies utilitzades en les activitats d'aquesta formació són:

- Intuïtives, actives i participatives
- Relacionades sempre que es pugui amb la realitat de l'entorn
- Tenint en compte els interessos i ritmes dels alumnes
- Que afavoreixin la integració del grup
- Procurant un bon nivell de comunicació amb els formadors

Les activitats generals que es duran a terme a les diferents sessions de la formació

- Aportacions creatives relacionades amb els diversos àmbits de la formació
- Exposicions d'experiències pròpies i conegeudes
- Comentaris sobre textos dels Evangelis
- Elaboració de petits treballs individuals sobre temes dels diversos àmbits formatius
- Activitats que impliquin parlar en públic
- Simulacions d'activitats litúrgiques a la capella de l'IREL
- Debats sobre situacions que es donen a les comunitats

81

Recursos necessaris per dur a terme la formació

- Recursos humans, ja descrits al segon apartat.
- Recursos d'espai i materials. S'utilitzen els espais i materials audiovisuals de l'IREL.
- Recursos econòmics. Inicialment era previst que cada comunitat assumís les despeses de matrícula dels alumnes que hi presentés, però el professorat implicat en aquesta formació, juntament amb el director de l'IREL, va acordar impartir el curs de manera gratuïta, per la qual cosa ni els alumnes ni les comunitats a les quals pertanyen no han d'abonar cap import.

Temporalització de les sessions

La formació durarà dos cursos. Les sessions tindran sempre lloc els dissabtes al matí de 10 a 13 hores. El nombre de sessions serà de catorze per curs.

Avaluació dels alumnes

L'avaluació de cada alumne es durà a terme tenint en compte:

- Allò observat a l'entrevista personal feta amb cada alumne per part del coordinador
- Nivell d'assistència i de participació a les sessions
- Observació del perfil per part dels formadors
- Opinions dels formadors i del rector de les parròquies de procedència i on va fer les pràctiques
- Valoració del treball final.

El pla de formació permanent

82

A més de la formació inicial ja descrita, l'equip formador ofereix als animadors que han acabat la formació quatre sessions acadèmiques al llarg de cada curs.

El temari d'aquestes sessions està relacionat amb cadascun dels àmbits treballats a la formació inicial, però amb continguts actualitzats o elaborats a partir de les peticions i necessitats dels animadors.

Aquestes sessions serveixen també per potenciar la integració del grup. També s'ofereix cada curs una jornada de retir espiritual a tots els animadors que han acabat la formació i als que s'estan formant.

Promocions d'animadors de comunitat que han acabat la formació fins a l'any actual

PRIMERA PROMOCIÓ 2012-2014

	Cognoms i nom	Parròquia
1	Busquets Baró, Juan de Ávila	Seròs (diaca)
2	Claverol Arbonés, Joan	UPA Baix Segre
3	Domènech Jornet, Francesc X.	La Granja d'Escarp (diaca)
4	Esteve Gomes, Dolors	Torrebeses
5	Minguella Barallat, Cèsar	Franciscans
6	Poza Giménez, Concepción	UPA Baix Segre
7	Puchol Cortes, Albert	Lleida
8	Queralt Mateu, Dolors	Castelldans
9	Salla Arques, M. Teresa	Juneda
10	Solà Pijuan, M. Asunción	Lleida Sant Pau

83

SEGONA PROMOCIÓ 2013-2015

	Cognoms i nom	Parròquia
1	Gilgado Rodríguez, Lourdes	Verge dels Pobres
2	Naranjo Yuste, Gemma	Sant Martí
3	Peris i Llorens, Antonieta	Verge de Montserrat
4	Sánchez Garcia, Montserrat	Sant Salvador
5	Sangenís Mir, Martí	Difunt (+)
6	Vallès Vigil, Antonio	Sant Salvador
7	Serra Gabernet, Lídia	Sant Salvador

TERCERA PROMOCIÓ 2016-2018

	Cognoms i nom	Parròquia
1	Llop Ribalta, Margarida	Verge de Montserrat
2	Siurana Tersa, Julio	Torrefarrera

QUARTA PROMOCIÓ 2017-2019		
	Cognoms i nom	Parròquia
1	Cervera Latorre, Antonio	Torrefarrera
2	Jorge Lucha, Eva	Torres de Segre
3	Jové Taribó, Anna	Episcopal
4	Molero Lasarte, Juan	Alguaire-Almenar
5	París Bueno, Núria	Verge de Montserrat
6	Solé Codina, M. Rosa	Castelldans
7	Taboas Souza, M. Auxiliadora	Santa Teresa Jornet

A mesura que han anat avançant els cursos de formació, alguns alumnes s'han adonat que la seva disposició o «vocació» no era tal o no era del nivell que creien. A altres els han sorgit circumstàncies personals que els han impedit continuar. Per tot plegat s'han produït les incidències següents.

De la primera promoció no van continuar la formació per problemes personals, familiars i laborals tres alumnes i de la segona, un.

84 A la resta de les promocions, tercera i quarta, no es va produir cap baixa durant la formació però sí que va tenir lloc la incorporació d'un alumne que es va veure obligat a deixar la formació durant el curs 2012-2014.

Durant aquests anys dos animadors de la primera promoció han estat ordenats diaques, Juan de Ávila Busquets Baró i Francesc X. Domènech Jornet.

També hem de lamentar la defunció el 2019 d'un dels animadors de la segona promoció, Martí Sangenís Mir (EPD).

Els animadors de comunitat als mitjans de comunicació

Al llarg d'aquests anys, els animadors de comunitat i la seva formació han estat notícia a diversos mitjans de comunicació tant diocesans com no diocesans (Annex 8).

Conclusió

Aquest quadern sobre la formació dels animadors de comunitat vol donar a conèixer el Pla de Formació que estem duent a terme a l'IREL, perquè persones laiques, homes i dones, degudament formades puguin ser enviades pel Sr. Bisbe a parròquies de la diòcesi, amb la finalitat d'ajudar a mantenir-les活 i en aquelles tasques on el sacerdot no pugui arribar.

A més d'explicar detalladament en què ha consistit l'esmentada formació, he pretès que es comprengui la necessitat que tenen d'aquestes persones, moltes de les nostres comunitats parroquials, donada la manca de vocacions i l'avançada edat de molts dels nostres sacerdots. També he volgut posar en valor la seva formació, la seva vocació i la seva disposició per animar i dinamitzar la vida de les comunitats que se'ls assignin, així com, degudament autoritzades, fer celebracions concretes.

87

Moltes de les persones que han abandonat la fe i la comunitat parroquial, donen com alguns dels seus motius el fet que no trobaven en els diferents responsables de la comunitat: coherència en les accions, acolliment, interès davant el seu desig de col·laborar-hi, escassa actualització en continguts i formes, escassa vida de fe, poca disposició a la missió i de vegades un excessiu clericalisme. Totes aquestes situacions estan sens dubte motivades moltes vegades per la impossibilitat que un sacerdot, que de vegades té diverses parròquies per atendre, pugui dur a terme les seves comeses a plena satisfacció.

La necessitat de nomenar laics, amb la formació i orientacions necessàries, per dur a terme altres celebracions a part de la missa dominical, ja s'indicava en el Directori per al Culte Diví de l'any 1988, perquè ja es vivia llavors la mateixa situació que ara viuen moltes de les nostres parròquies i es demanava formar laics per acabar amb la situació (Annex 2).

Altres documents pontificis o conclusions de congressos, etc., ens animen a promoure la vocació i la missió dels fidels laics en l'Església i comptar amb ells en les nostres comunitats.

Precisament per tot això, considero molt convenient i necessari l'existència de la figura de l'animador de comunitat per tal d'ajudar que les nostres comunitats parroquials puguin potenciar, al costat dels rectors, els seus nivells d'atenció als fidels en els seus diferents àmbits i ser llocs de referència positiva a la llum de l'Evangeli.

El papa Francesc ens diu des de fa temps, com assenyalava a la introducció, que no hem de «procrastinar», és a dir, esperar que tot s'arregli per si sol o que ho facin els altres, i ens convida a «primerejar», és a dir, intervenir ja si no volem que aquest panorama arribi a nivells alarmants.

Aquest pla de formació està en aquesta línia, al costat de l'enorme desig que els nostres animadors de comunitat, ajudats per l'Esperit Sant, col·laborin des de les parròquies perquè es compleixi aquest gran somni del Papa Francesc.

«Somio amb una opció missionera capaç de transformar-ho tot, (...) perquè la pastoral ordinària en totes les seves instàncies sigui més expansiva i oberta, que col·loqui els agents pastorals en constant actitud de sortida i afavoreixi així la resposta positiva de tots aquells a qui Jesús convoca a la seva amistat.» EG2

Annex. Documents de referència

1. ESTADÍSTIQUES DE LES EDATS DELS SACERDOTS DE LA DIÒCESI DE LLEIDA CORRESPONENTS A L'ANY 2010, AL 2020 I VISIÓ DE FUTUR PER A L'ANY 2025

Períodes	ANY 2010	ANY 2020	ANY 2025 ?
Fins a 40 anys	7	3	1
De 41 a 50	4	10	5
De 51 a 55	5	4	6
De 56 a 60	3	4	5
De 61 a 65	2	3	3
De 66 a 70	15	1	3
De 71 a 75	16	2	1
Més de 75	48	20	23
De 75 a 80		11	2
De 80 a 85		6	12
De 85 a 89		2	3
De 90		1	6
Totals	100	47	47

Font: Guies del Bisbat de Lleida

2. DIRECTORI PER A LES CELEBRACIONS DOMINICALS EN ABSÈNCIA DEL PREVERE. CONGREGACIÓ PER AL CULTE DIVÍ, 2-6-1988

Art. 5. Als nostres dies, a molts llocs no totes les parròquies poden tenir la celebració de l'Eucaristia cada diumenge, perquè ha disminuït el nombre de sacerdots. Per això s'ha confiat a molts preveres l'encàrrec de celebrar diverses vegades la Missa el diumenge a esglésies distants entre elles.

Art. 6. Per això en algunes esglésies particulars, en què es donen les condicions abans dites, els bisbes han jutjat necessari establir altres celebracions dominicals, quan no hi ha prevere, per tal que es pugui tenir una assemblea cristiana de la millor manera possible i perquè la tradició cristiana del diumenge quedí assegurada.

Art. 19. És de desitjar que, encara que no hi hagi Missa, el diumenge s'ofereixin amb amplitud als fidels —reunits per a diferents formes de celebració— les riqueses de la Sagrada Escriptura i de l'oració de l'Església, per tal que no quedin privats de les lectures que es fan al llarg de l'any durant la Missa ni de les oracions dels temps litúrgics.

Art. 22. Cal evitar amb cura tota confusió entre les reunions d'aquest tipus i la celebració eucarística. Aquestes reunions no han de llevar sinó més aviat acreïxer en els fidels el desig de participar en la celebració eucarística i fer que estiguin més disposats a assistir-hi.

Art. 23. Els fidels han de comprendre que no és possible la celebració del sacrifici eucarístic sense el sacerdot i que la comunió eucarística que poden rebre en aquestes reunions està íntimament connectada amb el sacrifici de la Missa.

Art. 25. «No s'edifica cap comunitat cristiana si no té com a arrel i ordre natural la celebració de la Santíssima Eucaristia.»

S'ha de mantenir la preeminència de la celebració eucarística sobre totes les altres accions pastorals, especialment el diumenge.

Art. 30. Quan estiguin absents tant el prevere com el diaca, el rector designarà laics a qui confiarà la cura de les celebracions,

és a dir guiar l'oració, el servei de la paraula i la distribució de la Sagrada Comunió.

Aquests laics han de ser escollits tenint en compte la seva qualitat de vida, en consonància amb l'Evangeli; cal tenir en compte, a més, que puguin ser ben acceptats pels fidels. La designació habitualment es farà per a un període determinat i serà manifestada públicament a la comunitat. Convindrà que es faci per ells una oració especial en alguna celebració.

El rector tindrà cura d'impartir a aquests laics una formació oportuna i contínua i prepararà amb ells celebracions dignes (*cfr.* capítol tercer).

Art. 31. La seva tasca no els pertany sinó que és supletòria, per tal com l'exerceixen «quan ho demana la necessitat de l'Església, en faltar els ministres».

Facin només i tot allò que concerneix l'ofici a ells confiat.

3. FULL DOMINICAL DEL BISBE JOAN PIRIS DE L'1-12-2013

Una tasca urgent i delicada

A tot arreu es parla avui de formació i de la necessitat de la formació permanent, d'actualitzar-se, de posar-se al dia... Certament, la formació és una necessitat però també és una tasca delicada com podran acreditar tants formadors.

En l'Església, la formació concerneix a tots els batejats perquè tots estem cridats a exercir un ministeri i, per a fer-ho bé, ens cal posar juntes la reflexió i l'acció: «Qui de vosaltres, si vol construir una torre, no s'asseu primer a calcular-ne les despeses i veure si té recursos per a acabar-la?» (*Lc 14,28*).

A l'Església de Lleida, com a tot arreu, fem esforços per tal de preparar allò que diem agents de pastoral i animadors de comunitat. Es tracta d'una formació per a la Missió però, tot i que els hi dediquem una atenció particular durant almenys dos cursos, no intentem formar especialistes sinó acompanyar uns cristians/es a aconseguir una maduresa particular consistent en harmonitzar mentalitat (actituds) i acció (unitat de vida) en funció de la Missió que han de desenvolupar.

«La formació dels fidels laics té com a objectiu fonamental el descobriment, cada vegada més clar, de la pròpia vocació i la disponibilitat cada vegada major per viure-la en el compliment de la pròpia missió. Aquesta vocació i missió personal defineix la dignitat i la responsabilitat de cada fidel laic i constitueix el punt de suport de tota l'obra formativa, ordenada al reconeixement gojós i agrait d'una tal dignitat i a l'acompliment fidel i generós d'una tal responsabilitat» (*Christifideles Laici*, 58).

Tots els dons que hem rebut s'han de viure orientats al bé comú, coneixent el món en què vivim, meditant i buscant, a la llum de l'evangeli, les actituds que hem de tenir i procurant respondre amb creativitat a les diverses situacions, per contribuir al creixement del Regne. Per això, la columna vertebral de la formació cristiana és la lectura creient dels Signes dels Temps: o sigui, aprendre a destriar en cada situació quina resposta hem de donar a les crides del Senyor que continua present i actuant en la història humana. I un aprenentatge que s'ha de fer en diàleg, en relació amb els altres, en un espai comunitari, procurant la unitat de vida entorn de l'Evangeli, creixent en fraternitat i en un estil de relacions que ajudi a créixer en comunió i en tendència cap a la unitat. Aquesta manera de fer és en si mateixa ja un testimoniatge ple de significat.

Estem preparant un grup de setze persones i, el proper més de gener, voldríem encetar una segona promoció. Certament, demanem que els candidats/tes siguin presents per la seva comunitat cristiana. Això pot semblar una certa selecció, però no es tracta d'afavorir que alguns tinguin major poder en l'Església perquè saben més. Es tracta d'acompanyar persones amb una certa vocació i vinculació eclesià, ajudant-los a créixer en la vitalitat de la seva fe, a descobrir els talents que han rebut de Déu i a trobar ocasions de posar-los al servei dels germans, en una Església cada vegada més ministerial i corresposnable.

Rebeu la salutació del vostre germà bisbe,

† Joan Piris
Bisbe de Lleida

4. PRÀCTIQUES DELS ANIMADORS DE COMUNITAT PARROQUIAL

Tipus de pràctiques que haurien de dur a terme a les comunitats (sempre d'acord amb el seu rector i després de l'observació prèvia de com ho fa):

- Celebració de la paraula amb comentari sobre el text proclamat.
- Observació de la litúrgia durant les celebracions.
- Elaboració i exposició de reflexions doctrinals i pastorals.
- Acompanyament al sacerdot (per observar) durant la celebració del baptisme, exèquies, benediccions...
- Direcció d'oracions comunitàries: vigílies d'oració, hora santa, adoració al Santíssim, rosari, viacrucis...
- Catequesi a infants, joves, etc.
- Observació de l'acompanyament de parelles per al matrimoni.
- Participació en trobades parroquials de formació i aprofundiment en la fe.
- Coordinació d'algun grup de formació, de temps lliure, etc.
- Coneixement de la finalitat del Consell d'economia, de Càritas, del Consell parroquial i dels registres parroquials.
- Atenció als immigrants.
- Distribució de l'eucaristia als malalts (la primera vegada acompanyant el prevere).

5. EL TREBALL FINAL. ESKUEMA

El treball final, que haurà d'elaborar cada alumne en finalitzar la formació, consta de dues parts:

Apartat A

En aquest apartat ha de contestar, a partir dels apunts de classe (no hauria d'utilitzar altres fonts), dues preguntes sobre el contingut de cada matèria:

- a. Què t'ha quedat clar?
- b. En quins aspectes creus que hauries d'aprofundir?

Apartat B

En aquest apartat ha de contestar aquestes preguntes:

- a. Com t'has sentit al llarg de les sessions i després d'acabar aquesta primera part?
- b. Després d'aquesta primera part, hauràs observat que dels aspectes exposats alguns els pots dur a terme fàcilment. Intenta fer una llista de tots aquests aspectes.
- c. Segurament també hauràs trobat altres aspectes exposats que tenen alguna dificultat per poder-los dur a terme. Intenta fer una llista de tots ells i explica el perquè d'aquesta dificultat.
- d. Expressa amb total llibertat la teva opinió sobre:
 - Aquest projecte i el desenvolupament del curs
 - Els aspectes del curs que s'haurien de millorar
 - Els aspectes del curs que s'haurien de mantenir
 - Els aspectes que, segons el teu parer, s'haurien d'incorporar als cursos successius.

6. DE LES OBLIGACIONS I DELS DRETS DELS FIDELES LAICS CODI DE DRET CANÒNIC

Títol II

De les obligacions i dels drets dels fidels laics
(Can. 224-231)

224. Els fidels laics, a més de les obligacions i els drets que són comuns a tots els fidels cristians i dels que es van establir en altres cànons, tenen les obligacions i els drets que s'enumeren als cànons d'aquest títol.

225 § 1. Per tal com, en virtut del baptisme i de la confirmació, els laics, com tots els altres fidels, estan destinats per Déu a l'apostolat, tenen l'obligació general, i gaudeixen del dret tant personalment com associadament, de treballar perquè el missatge diví de salvació sigui conegit i rebut per tots els homes arreu del món; obligació que els apressa encara més en aquelles circumstàncies en què només a través seu poden els homes sentir l'Evangeli i conèixer Jesucrist.

95

§ 2. Tenen també el deure peculiar, cadascú segons la seva pròpia condició, d'impregnar i perfeccionar l'ordre temporal amb l'esperit evangèlic, i donar així testimoni de Crist, especialment en la realització d'aquestes mateixes coses temporals i en l'exercici de les tasques seculars.

226 § 1. Aquells qui, segons la seva pròpia vocació, viuen en l'estat matrimonial, tenen el deure peculiar de treballar en l'edificació del poble de Déu a través del matrimoni i de la família.

§ 2. Per haver transmès la vida als seus fills, els pares tenen el gravíssim deure i el dret d'educar-los; per tant, correspon als pares cristians en primer lloc procurar l'educació cristiana dels seus fills segons la doctrina ensenyada per l'Església.

227. Els fidels laics tenen dret que se'ls reconegui en els assumptes terrenals aquella llibertat que competeix a tots els ciutadans; tanmateix, en fer ús d'aquesta llibertat, han de procurar que les seves accions estiguin inspirades per l'esperit evangèlic i han de prestar atenció a la doctrina proposada pel magisteri de

l'Església, evitant alhora presentar com a doctrina de l'Església el seu propi criteri, en matèries opinables.

228 § 1. Els laics que siguin considerats idonis tenen capacitat de ser cridats pels sagrats Pastors per a aquells oficis eclesiàstics i encàrrecs que poden complir segons les prescripcions del dret.

§ 2. Els laics que es distingeixen per la seva ciència, prudència i integritat tenen capacitat per ajudar com a perits i consellers els Pastors de l'Església, també formant part de consells, conforme a la norma del dret.

229 § 1. Perquè puguin viure segons la doctrina cristiana, proclamar-la, defensar-la quan calgui i exercir la part que els correspon a l'apostolat, els laics tenen el deure i el dret d'adquirir coneixement d'aquesta doctrina, d'acord amb la capacitat i condició de cadascú.

§ 2. Tenen també el dret a adquirir el coneixement més profund de les ciències sagrades que s'imparteix a les universitats o facultats eclesiàstiques o als instituts de ciències religioses, tot assistint a les seves classes i obtenint graus acadèmics.

§ 3. Atenint-se a les prescripcions establertes sobre la idoneïtat necessària, també tenen capacitat de rebre de la legítima autoritat eclesiàstica el mandat d'ensenyar ciències sagrades.

230 § 1. Els barons laics que tinguin l'edat i les condicions determinades per decret de la Conferència Episcopal, poden ser cridats per al ministeri estable de lector i acòlit, mitjançant el ritu litúrgic prescrit; tanmateix, la col·lació d'aquests ministeris no els dona dret a ser sustentats o remunerats per l'Església.

§ 2. Per encàrrec temporal, els laics poden exercir la funció de lector a les cerimònies litúrgiques; així mateix, tots els laics poden exercir les funcions de comentador, cantor i altres, d'acord amb la norma del dret.

§ 3. Allà on ho aconselli la necessitat de l'Església i no hi hagi ministres, poden també els laics, encara que no siguin lectors ni acòlits, suplir-los en algunes de les seves funcions, és a dir, exercitar el ministeri de la paraula, presidir les oracions litúrgiques, administrar el baptisme i donar la Sagrada Comunió, segons les prescripcions del dret.

231 § 1. Els laics que de manera permanent o temporal es dediquen a un servei especial de l'Església tenen el deure d'adquirir la formació convenient que es requereix per complir bé la seva funció i per exercir-la amb consciència, generositat i diligència.

§ 2. En manteniment del que prescriu el c. 230 § 1, tenen dret a una retribució convenient que respongui a la seva condició i amb la qual pugui proveir decentment les seves pròpies necessitats i les de la seva família, d'acord també amb les prescripcions del dret civil; i tenen també dret que es proveeixi degudament la seva previsió i seguretat social i l'anomenada assistència sanitària.

7. COMPETÈNCIES CONCRETES DE L'ANIMADOR DE COMUNITAT. QUÈ PODEN FER I QUÈ NO

Què poden fer?

1. Ministeri de la paraula.

Aquest ministeri de la paraula inclou la possibilitat de predicar, però no dins de la missa perquè no sigui considerada una mena d'homilia. El Codi de dret canònic, al cànnon 766, estableix les condicions per les quals l'autoritat competent pot admetre els fidels no ordenats a predicar en una església o oratori.

2. Presidir oracions litúrgiques.
3. Dirigir el res del sant rosari o la litúrgia de les hores (Catecisme de l'Església Catòlica, 1174, 2).
4. Celebrar la litúrgia de la paraula, els diumenges, amb la distribució de la comunió, resar novenes, presidir processons, resar el viacrucis, etc.
5. Batejar. Amb la matèria i la forma correcta i segons les intencions de l'Església.
6. Distribuir la comunió també fora de la celebració eucarística (visita als malalts).
7. Administrar les parròquies o comunitats parroquials privades de sacerdot, però es tracta només d'una participació en l'exercici de la cura pastoral i no de coordinar, moderar, dirigir o governar la parròquia.
8. Guiar exèquies. Guiar les exèquies eclesiàstiques, que són un sagamental, només en cas de vertadera falta d'un ministre ordenat.
9. Celebrar matrimonis. El bisbe diocesà pot concedir aquesta delegació únicament en circumstàncies molt particulars de manca greu de ministres sagrats i només després d'haver obtingut, per a la mateixa diòcesi, el vot favorable de la Conferència Episcopal i la necessària llicència de la Santa Seu.

10. Impartir benediccions (Catecisme de l'Església Catòlica, 1669) en tot allò que no tingui relació directa amb la vida eclesial i sacramental; per exemple, la benedicció de persones (òbviament dels fills), aliments, vehicles d'un viatge, etc.
11. Poden ser «(...) catequistes, animadors de l'oració i del cant, cristians consagrats al servei de la paraula de Déu o a l'assistència dels germans necessitats, caps de petites comunitats, responsables de moviments apostòlics o altres responsables (...)» (*Evangelii nuntiandi*, 73).

Què no poden fer?

1. No poden administrar la uncio dels malalts ni amb oli beneït ni amb oli no beneït.
2. No poden fer exorcismes, ni oracions d'alliberament, encara que siguin uns sagamentals.
3. No poden confirmar.
4. No poden donar la primera comunió.
5. No poden escoltar confessions i absoldre.
6. No podran beneir ni imposar la santa cendra a l'inici de la Quaresma, encara que la cendra sigui un altre dels sagamentals.
7. No poden beneir l'aigua per a l'ús als sagamentals; utilitzar-la sí, per beneir.
8. No poden beneir res que tingui relació directa amb la vida eclesial i sacramental: per exemple, tot allò relacionat amb objectes litúrgics i/o religiosos, amb espais sagrats, amb objectes per usar al culte i amb objectes relacionats amb la devoció popular (imatges, medalles, escapularis, etc.).
9. No poden utilitzar cap tipus d'ornaments. Com a màxim, i només amb el vistiplau de l'Ordinari del lloc, els acolits instituïts i estables «podrien» usar només l'alba.
10. No poden presidir cap celebració dominical amb el mateix esquema de la missa, ni parcialment ni totalment; i la celebració que presideixin no es pot equiparar a la missa de precepte. Quan «dirigeixen» o «guien» una celebració de la paraula o una assemblea dominical en absència del prevere (o del diaca), no s'adrecen a l'assemblea amb el «vosaltres», sinó que s'inclouen en la sollicitud de benedicció («sobre nosaltres»), tot senyant-se i dient: «El Senyor ens beneeixi i ens guardi...» sense fer el senyal de la creu sobre l'assemblea.
11. No poden fer l'homilia (reflexió sobre el text proclamat, sí).
12. No poden exigir cap mena de remuneració pel seu servei, indiferentment del temps que hi hagin esmerçat.

13. No poden exercir el seu ministeri pel seu propi compte o aïllats, sinó en plena comunió i en constant diàleg amb el rector o amb el sacerdot responsable més proper.
14. No poden fer allò que ni els sacerdots ni els diaques no poden fer que estigui reservat únicament i exclusiva als bisbes.

8. ELS ANIMADORS DE COMUNITAT EN PREMSA, REVISTES I WEB DEL BISBAT

Al llarg d'aquests set anys els animadors de comunitat han estat notícia no només al web del Bisbat o al *Full Dominical*, sinó també a diverses revistes i diaris.

1	Preparant el futur	Web del Bisbat	19.01.13
2	Presentació de la formació d'animadors	Web del Bisbat-vídeo	1.02.13
3	Els laics pugen a l'altar	Diari <i>Segre</i>	24.03.13
4	La formació d'animadors de comunitat. Inici del curs	Web del Bisbat	13.06.13
5	Primera promoció de quasi rectors	Diari <i>Segre</i>	20.06.13
6	Els animadors de comunitat al Consell Pastoral	Web del Bisbat	25.06.13
7	Inici del curs 2013-2014	Web del Bisbat	8.10.13
8	El protagonisme dels laics a la nova Església	Suplement <i>Segre</i>	23.02.14
9	Els animadors de comunitat a l'Assemblea Diocesana. Vídeo	Web del Bisbat	21.06.14
10	Entrevista a Laureano Sánchez y animadores de comunidad. Vídeo	https://vimeo.com/103695498	24.08.14
11	Què són els animadors de comunitat	Web del Bisbat	8.09.14
12	Què són els animadors de comunitat	Web del Bisbat	13.03.15
13	Entrevista a Laureano Sánchez i Montse Sánchez (animadora de comunitat). Vídeo	https://vimeo.com/121237136	16.03.15
14	Comiat del curs d'animadors 2a promoció	Web del Bisbat	3.07.15
15	Parròquies de Lleida davant l'escassetat de capellans	<i>La Vanguardia</i>	10.02.16
16	Vocació laical per ajudar les diòcesis	<i>Catalunya Cristiana</i>	20.03.16
17	Enviament d'animadors de comunitat	<i>Catalunya Cristiana</i>	20.03.16

18	Reunió del Sr. Bisbe amb els animadors de comunitat	Web del Bisbat	8.06.16
19	Nomenaments d'animadors de comunitat	Web del Bisbat	15.11.16
20	Nomenaments i enviament de varis animadors de comunitat	Web del Bisbat	11.12.16
21	Trobada d'animadors de comunitat al Bisbat de Lleida	Web del Bisbat	18.12.17
22	Els animadors de comunitat proliferen a les parròquies de Lleida	<i>La Vanguardia</i>	10.02.16
23	Animadors de comunitat i agents de Pastoral	<i>Full Dominical</i>	24.12.17
24	Trobada d'animadors de comunitat del Bisbat de Lleida	Web del Bisbat	25.04.18
25	Recés d'animadors de comunitat a l'IREL	<i>Full Dominical</i>	6.06.18
26	Francesc Domènech és nomenat diaca	Web del Bisbat	8.08.18
27	Dia de l'animador de comunitat. Comiat de Laureano Sánchez	<i>Full Dominical</i>	6.05.19
28	L'animador de comunitat (Montse Sánchez)	<i>El Pregó</i> , 571	15.09.19
29	Els animadors de comunitat. Canvi a la coordinació	Web del Bisbat	2.01.20

Sumari

Introducció	59
Alguns dels motius que justifiquen aquesta formació de laics per ser animadors de comunitat	61
La missió de l'Església	61
Documents del Concili II del Vaticà i escrits dels últims Papes.....	61
El panorama actual	62
La decisió d'elaborar un pla de formació i les seves implicacions	65
Consideracions prèvies	65
Buscar la persona adequada per elaborar el pla de formació i coordinar l'equip de formadors	65
Determinar el sentit de la formació.....	65
Determinar la durada de la formació	66
Concretar les dimensions de la persona que es treballaran al llarg dels dos cursos.....	66
Crear un equip de professors formadors per impartir les matèries relacionades amb els diversos àmbits del currículum.....	66

105

Establir les condicions dels candidats per accedir a la formació d'animadors de comunitat.....	67
Demanar a les parròquies l'enviament de candidats a ser animadors de comunitat.....	68
Concepte i visió de «comunitat» en què duran a terme la seva missió els animadors de comunitat	69
La comunitat segons sant Agustí (<i>Confessions</i>).....	69
Altres maneres de definir una comunitat parroquial....	69
La nostra visió de comunitat.....	70
Concepte, visió i funcions de l'animador de comunitat....	71
Concepte.....	71
La nostra visió d'animador de comunitat.....	71
Les competències bàsiques de l'animador de comunitat	71
Les qualitats de l'animador de comunitat	72
Les actituds de l'animador de comunitat	73
La capacitat d'acompanyar	73
Ser un referent positiu a la comunitat.....	74
Funcions que un animador pot dur a terme a la seva comunitat	74
Situacions que ha de tenir en compte un animador de comunitat	75
El pla de formació curricular	77
Objectius.....	77
Continguts de les matèries impartides i professors que les imparteixen.....	77
La maduresa personal	77

Dimensió espiritual I	78
Dimensió espiritual II	79
Estructures pastorals.....	79
Competències comunicatives i relacionals.....	80
Ser persona competent, referent i acompañant	80
Metodologia general utilitzada en la formació d'animadors de comunitat.....	81
Les activitats generals que es duran a terme a les diferents sessions de la formació.....	81
Recursos necessaris per dur a terme la formació	81
Temporalització de les sessions.....	82
Avaluació dels alumnes	82
El pla de formació permanent.....	82
Promocions d'animadors de comunitat que han acabat la formació fins a l'any actual.....	83
Els animadors de comunitat als mitjans de comunicació .	85
Conclusió.....	87
Annex. Documents de referència.....	89

COL·LECCIÓ QUADERNS IREL

Directors: Manel Mercadé i Cándido Sánchez

1. MANUEL LLADONOSA I VALL LLEBRERA
(exhaurit)

La sal de la Terra. Estudiants cristians en la Universitat i la societat.

2. M. CARME AGUSTÍ I BARRI (exhaurit)
El Pessebre: Icona de la recerca humana. Una resposta a la crisi religiosa actual.

3. AMADEU BONET I BOLDÚ
Vers un laïcat col·laborador de Déu en la creació.

4. MANUEL LLADONOSA I VALL LLEBRERA
L'aposta de la fe.

5. RAMON PRAT I PONS (exhaurit)
Ser cristia avui. Una experiència.

6. JESÚS GARCÍA
Presó i reinserció. Realitat o utopia?

7. AGUSTÍ BORRELL
Jesús de Natzaret. A la recerca d'una biografia.

8. JORDI FONT
El fet religiós, vehicle de salut i vehicle de malaltia?

9. FRANCESC GAMISSANS, o.f.m.
Chesterton, la persona i el pensament.

10. ANTONIETA MATEUS I GORGUES
Humanisme i religió.

11 i 12. JOSEP MARTÍ CRISTÒFOL
Lectura metafísica-teològica de la poesia d'en Màrius Torres.

13. FRANCESC GAMISANS, o.f.m.
El papa Joan XXIII, paradigma de bondat i pau.

14. CARLES SIÓ I ROCA
Progressem èticament?

15. JOAN JESÚS MORAL
Fenomenologia i discerniment.

16. DIVERSOS AUTORS
40è aniversari del Concili Ecumènic Vaticà II. *Balanç i prospectiva.*

17. JOAQUÍN RECASENS MURILLO, Francisca
Creació i ecologia. Festa divina, compromís humà.

18. M. CARME AGUSTÍ I BARRI
Autoconeixement i experiència de la bondat de Déu: la pregària.

19/20. N. M. FARRÉ I BARRIL
Les religions de Lleida: creure en la diversitat.

21. RAMON PRAT I PONS
IREL, un espai creient d'humanització.

22. AMADEU BONET, MARTA TREPAT,
JOAN VIÑAS I JOAN PIRIS
Un altre món és possible.

23. ROSER SABANÉS I FERNÁNDEZ
Els concilis de la província eclesiàstica tarraconense celebrats a Lleida (546-1460).

24. CARLES SANMARTÍN SISÓ
Situació de pobresa i exclusió a Lleida.

25. JOAQUÍN RECASENS MURILLO, Francisca
Creació i ecologia II. Sense compromís no hi ha festa.

26, 27 i 28. CARLES M. SIÓ ROCA
Valor(s) i educació: formació personal i transformació social.

29 i 30. DD.AA.
Maria de Natzaret, referent humà i cristià per al nostre temps.

31 i 32. MONS. JOAN PIRIS, MONS. SEBASTIÀ TALTAVULL, MANUEL LLADONOSA, CARME AGUSTÍ
Entre tots i per al bé de tothom.

33. JOSEP MARTÍ I CRISTÒFOL
Incredulitat i experiència de Déu.

34. PEPITA CAMPS VIOLA
Eclesiologia de les cartes pastorals de mons. Joan Piris, bisbe de Lleida. Reflexió teològica pastoral.

35. RAMON M. REIG MASSANA
Fe i estètica, avui. La necessitat humana de plenitud.

36. DD.AA.
Bastint ponts entre la fe i la cultura.

37 i 38. JOSEP MARTÍ I CRISTÒFOL
Humanisme cristià. Filosofia i poètica.

39. JOAN ORDI I FERNÁNDEZ
Pensar i creure. Idees per al debat.

40. LAUREANO SÁNCHEZ CASTILLO
La formación de animadores de comunidad.

Institut de Recerca i Estudis Religiosos de Lleida. IREL.

Canonge Brugulat, 22
Tel. 973 28 15 38
25003 Lleida
www.irellleida.com
irel@lleida@gmail.com

Amb la col·laboració de:

LA PAERIA

Ajuntament de Lleida

ISBN: 978-84-1303-225-2

9 788413 032252